

Årsmelding 2021

Innholdsfortegnelse

Diabetesforbundet	3	Medlemsutvikling	54
Organisasjonskart	4	Innsamlinger på sosiale medier	54
Takk for pågangsmot i nok et krevende år	5	Helse, miljø og sikkerhet	55
Lovende resultater for «nye» Diabetes.no	7	Regnskap	56
Digitalt grunnkurs for nye tillitsvalgte	9	Balanse	58
Flere nyttige nettkurs	10	Noter	60
Diabetes og Diabetesfag	12	Nøkkeltall 5 års perspektiv	62
Medieåret 2021	13	Note 1: Offentlige tilskudd	63
Ungdiabetes	17	Note 2: Andre tilskudd	63
Politisk arbeid	23	Note 3: Gaver/arv til forskning og øvrige tiltak	64
Diabetesforbundets markedsstrategi	26	Note 4: Lotteri	64
Spennende markedsaktiviteter	28	Note 5: Fra forskningsfondet til prosjekter	64
Innvandrerhelse i Diabetesforbundet	30	Note 6: Diabetesprosjekter	65
BFU	32	Note 7: Administrasjons- og personalkostnader	65
Foreldreveiledningsprosjektet	34	Note 8: Avskrivninger	67
Dagbok for enklere oversikt	35	Note 9: Finansplasseringer	67
Motivasjonsgrupper i en digital tid	36	Note 10: Finansplasseringer forskning	67
Digitalisering av likepersonstilbudet	37	Note 11: Diverse innskudd formålskapital	67
100 år med livet som gave	38	Note 12: Varebeholdning	67
Verdens diabetesdag	40	Note 13: Kunder	68
Landsmøtehelg med stort engasjement	42	Note 14: Påløpne inntekter	68
Ny runde med digitale årsmøter	44	Note 15: Formålskapital	68
Diabetesforum 2021	45	Note 16: Pensjon	69
To millioner fra fond til forskning	47	Note 17: Forskuddsbetalte inntekter	69
Diabetesforbundets forskningspris til Sindre Lee-Ødegård og Lars Christian Stene	47	Note 18: Bundne bankinnskudd	69
Fire millioner fra Stiftelsen Dam til forsknings- og utviklingsprosjekter!	48	Note 19: Artsinndelt regnskap	70
Diabeteslinjen	50	Note 20: Hendelser etter balansedagen	70
Psykologisk støtte under koronaen	51	Revisors beretning	71
Personer med diabetes taklet pandemien godt	52	Vedlegg 1: Aktiviteter i Diabetesforbundet	73
Dialogsenteret – fra pilotprosjekt til fast engasjement	53	Vedlegg 2: Sammensetning av Medisinsk fagråd, Nasjonalt Diabetesforum, Faggruppe for diabetespsykologi, Omsorgsutvalget, Teknologisk ekspertgruppe, Sentralstyret og Ungdiabetes	74

Diabetesforbundet

Diabetesforbundet er en uavhengig interesseorganisasjon for personer med diabetes og andre som er opptatt av diabetes.

Organisasjon

Diabetesforbundet ble stiftet i 1948 og har i dag om lag 32.000 medlemmer. Per januar 2022 har vi 11 fylkeslag og 109 aktive lokallag. Diabetesforbundet er tilsluttet den internasjonale diabetesføderasjonen (IDF), Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) og Studieforbundet FUNKIS. Diabetesforbundet er også medlem av NCD-alliansen, Innsamlingskontrollen, Stiftelsen Dam, Frivillighet Norge og detgodetstament.no, et prosjekt i regi av Norges Innsamlingsråd.

Sverre Ur har sittet som forbundsleder siden 2018, under landsmøtet i oktober 2021 ble Cecilie Benedikte Waagan Roksvåg innstilt som ny forbundsleder. Anne-Grete Skjellanger overtok som forbundets generalsekretær etter Bjørnar Allgot i august 2021.

Medisinsk medarbeider er professor Trond Geir Jenssen. Psykologisk medarbeider har ut 2021 vært dr. philos i klinisk psykologi, Jon Haug. Fra og med 1. januar innehar psykolog Ane Wilhelmsen-Langeland dette vervet. Ernæringsfaglig medarbeider er klinisk ernæringsfysiolog Anne-Marie Aas. Nina Skille er pedagogisk medarbeider.

Verdier

Våre verdier – **Troverdig, hjelpsom** og **modig** – representerer det vi som organisasjon står for, og de danner en felles plattform for alle våre

handlinger. Gjennom å etterleve våre verdier skal vi alle framstå slik at vi utgjør en forskjell både innad i organisasjonen og i forhold til dem rundt oss.

Visjon

Vår visjon er hva vi skal strekke oss etter i alt vi gjør. Visjonen er vår framtidsdrøm og er relatert til diabetes og det å mestre denne og ha et bedre liv – helst uten diabetes.

Ved å bidra med det vi kan, skal vi arbeide for å opplyse, utdanne og kvalifisere de rundt oss, slik at samfunnet er i stand til å bidra til at vi når vår visjon:

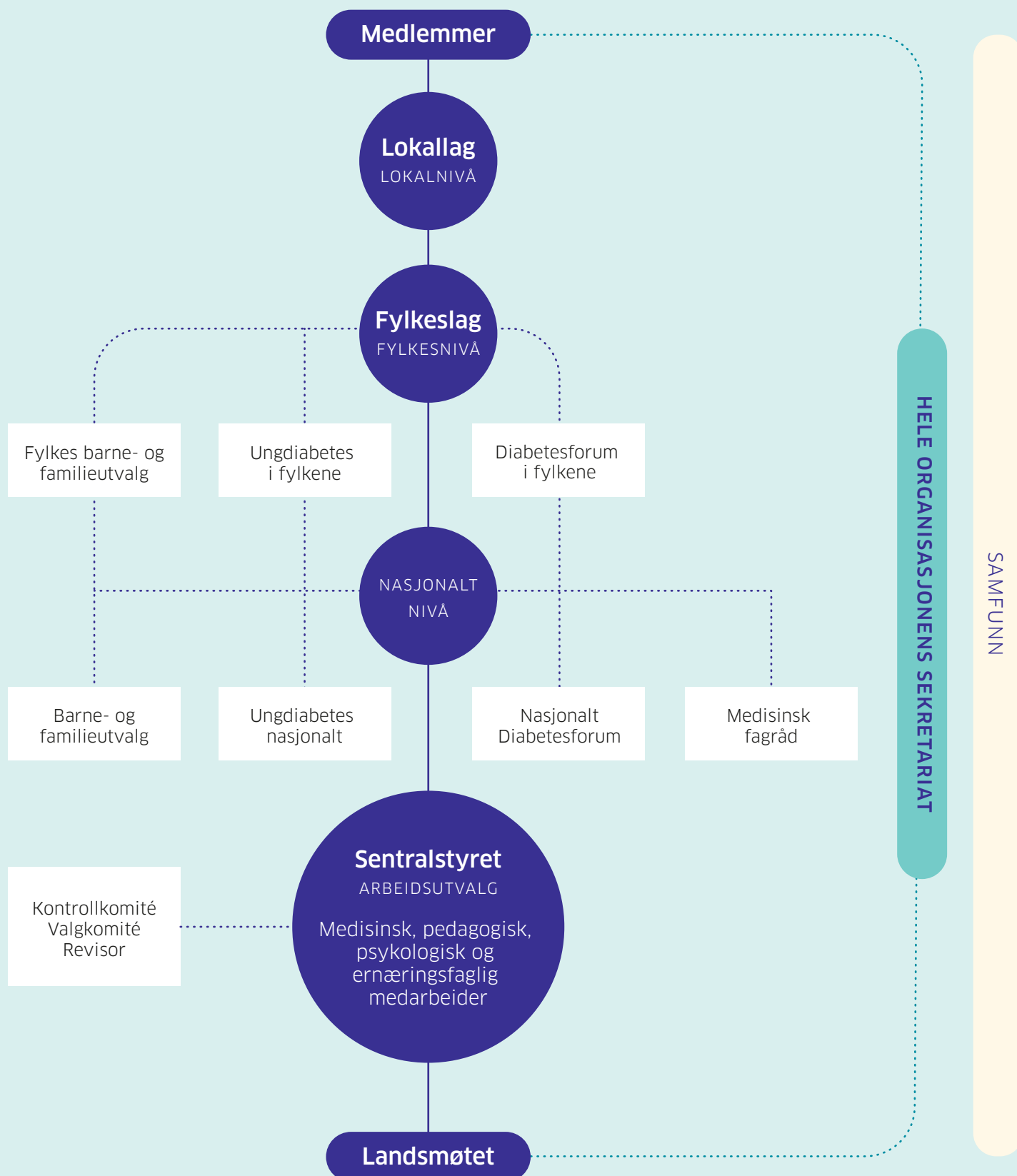
Sammen for et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

Oppdrag

Diabetesforbundets oppdrag beskriver de oppgavene vi skal bruke tiden vår og ressursene våre på. Vi skal i all vår innsats for de med diabetes og samfunnet rundt oss ha fokus på vårt oppdrag:

Vi skal fremme din sak og gi kvalitetssikret informasjon og veiledning – slik at du får god behandling og har kunnskap og motivasjon til å mestre livet med diabetes.

Organisasjonskart

Takk for pågangsmot i nok et krevende år

Ingen av oss hadde vel trodd at også 2021 skulle bli preget av koronapandemi og restriksjoner. Det å drive en frivillig organisasjon under en langvarig pandemi har selvsagt vært krevende, både for til-litsvalgte, ansatte og for medlemmene våre. Mange har mistet de fysiske møteplassene sine, der erfaringsutvekslinger og de gode samtalene har vært avgjørende bidrag både for motivasjon og egen mestring av sykdommen.

Støtte og fellesskap

Selv om året på mange måter har vært utfordrende, må vi ikke la dette få overskygge alt det positive vi har fått til sammen. Mange lokal- og fylkeslag kastet seg rundt rekordtid i høst, da det en tid ble mulig å arrangere fysiske tilbud for medlemmene. Det er liten tvil om at en pandemi gjør noe med

oss. Det å ikke kunne planlegge grunnet stadige endringer i tiltakene, skapte mye usikkerhet for enkelte. Dette førte til at mange satt med en følelse av at de ikke visste helt hvordan de skulle komme i gang igjen, mens andre kastet seg rett ut i det. Vi må være gode støttespillere for hverandre fremover, så alle igjen føler fellesskapet og tryggheten som kjennetegner vår organisasjon.

«Den digitale hverdagen var ny for oss alle, men vi fant veien sammen.»

STYRET: Nytt sentralstyre ble valgt på landsmøtet i oktober 2021. Øverst fra venstre Ingvar Hauge, Even Strand, Marthe Kraabøl, nestleder Lars Tore Haugan, Inger Myrntvedt, Paul Daljord. Nederst fra venstre: Roar Thunæs, Tharsicah Allmenningen, leder Cecilie Roksvåg og Berit Eliassen. **Foto:** Erik M. Sundt

I løpet av de to siste årene har vi også blitt gode på det digitale. Den digitale hverdagen var ny for oss alle, men vi fant veien sammen. Vi har aldri kurset så mange likepersoner på et år som i 2021, og det har vært arrangert webinarer med ulikt faglig innhold som har blitt godt mottatt. Vi har til og med arrangert digital nasjonal forumkonferanse med stor suksess. Alle tillitsvalgte fikk tilbud om kurs i Zoom og digitale årsmøter for å være best mulig forberedt. Årsmøtene ble gjennomført, og jeg tror de fleste av oss satt igjen med en mestingsfølelse i etterkant.

Digital framtid?

Digitalt har vi nådd både medlemmer, og ikke minst nye målgrupper, som vi aldri har nådd ellers. Mange lokal- og fylkeslag ønsker å legge til rette for hybride løsninger også når samfunnet åpner opp igjen.

Den store «styrkeprøven» må vel sies å ha vært Landsmøtet 2021. Dette ble gjennomført som en hybridløsning der møtelederne, sentralstyret og teknikerne var samlet i Østensjøveien. Mange fylkeslag hadde samlet sine delegater til felles deltakelse, mens andre deltok fra sin egen stue. Landsmøtet ble gjennomført innen oppsatt tidsramme, og noen melder til og med i etterkant at de synes denne måten å gjennomføre på var å foretrekke.

«Vi går spennende tider i møte med både ny generalsekretær og nytt sentralstyre.»

2021 var også året der vi for første gang deltok i en TV-innsamling, Beat Diabetes – kampen for livet. På selveste Verdens diabetesdag ble programmet vist på TV3. Her ble det samlet inn penger til diabetesforskning i Norge, Sverige og Danmark. Til sammen ble det samlet inn 3 millioner svenske kroner. I Norge samlet vi inn i overkant av 600 000.

Takk til Bjørnar, velkommen Anne-Grete!

Generalsekretær Bjørnar Allgot gikk av med pensjon i august etter nesten 30 år i tjenesten. Den 17. september ble han hedret med Kongens for-tjenestemedalje for sin utrettelige kamp for alle oss som har diabetes. Han har vært en viktig bidragsyter til å heve kvaliteten på diabetesomsorgen i Norge, og på landsmøtetets siste dag ble han utnevnt til æresmedlem av Diabetesforbundet.

I mai ble Anne-Grete Skjellanger ansatt som ny generalsekretær, og jeg ble valgt til ny forbundsleder under landsmøtet i oktober. Vi går spennende tider i møte med både ny generalsekretær og nytt sentralstyre. For første gang på mange år avsluttet vi også året med stigende medlemstall.

For alle oss i Diabetesforbundet handler det om å være sammen for et godt liv med diabetes – og en fremtid uten. Aldri har vel Diabetesforbundet vært en viktigere samfunnsaktør enn under pandemien. I denne perioden har vi levert på det viktige samfunnsoppdraget med å skaffe til veie viktig, relevant og oppdatert informasjon som har kommet alle som har diabetes til gode.

Cecilie Waagan Roksvåg

Cecilie Waagan Roksvåg, forbundsleder

Lovende resultater for «nye» Diabetes.no

Diabetes.no fikk et nytt og tidsriktig design høsten 2020, og vi var spent på hvordan det ville påvirke bruksmønstrene på nettsiden.

Målet med redesignet var å gi brukerne mer oversiktlig innhold og fremheve tilbudene Diabetesforbundet har til medlemmer, slik at flere tar steget til å melde seg inn.

Her ser vi ut til å ha lyktes over all forventning: antall innmeldinger via nettsiden doblet i 2021, med 157 nye medlemmer i måneden i snitt, mot 77 i måneden i 2020.

Flere innmeldinger

Dette skjer til tross for at Diabetes.no fikk litt færre besøkende enn i 2020 – 982.945 mot 1.197.114. Det kan tyde på at de som besøker nettsiden er mer engasjerte og positive til Diabetesforbundet, godt hjulpet av et enklere innmeldingsskjema og tydelig budskap om medlemskap på alle sider.

Diabetes.no har også vist seg å være en god plattform for våre populære digitale tilbud, som nettkurs og webinarer, og eventer som digitalt Diabetesforum og innsamlingsaksjon i forbindelse med Verdens diabetesdag.

Økende interesse for type 2

En interessant trend i 2021 var at flertallet av besøkende nå er i aldersgruppen 45+, og vi ser økende interesse for innhold om diabetes type 2. Dette er tegn på at vi når ut til flere med diabetes type 2.

Alt i alt har det første året med «nye» Diabetes.no gitt mange lovende resultater, og vi vil fortsette å videreutvikle Diabetes.no i takt med medlemsbehovene og forbundets strategi i årene som kommer.

FORSIDEN: Diabetes.no har nytt design med illustrasjoner og gjenkjennelige farge-toner i grønt og lilla.

BLODSUKKER OG MÅLING: Nettsiden er bygd opp med mange nye faktaartikler der leserne enkelt kan klikke på de vanligste spørsmålene og få svar.

☆ **Topp 5 mest besøkte enkeltsider i 2021:**

1. Blodsukker og måling
2. Symptomer
3. Kosthold
4. Oppskrifter
5. Diabetes type 2

☆ **Topp 5 mest leste nyhetsaker**

1. Spørsmål og svar om koronavaksinen og diabetes
2. Kan du med diabetes ta AstraZeneca-vaksinen?
3. Glukagon nesenspray kommer på blå resept
4. Derfor er influensavaksinen ekstra viktig i år
5. Vanlige feil med sensoren og hva du kan gjøre med det

☆ **Topp 5 mest besøkte tilbud**

1. Fylkes- og lokallag
2. Kurs på nett
3. Diabeteslinjen
4. Webinarer
5. Finn formen

👤 **Demografi**

<p>59 % er i alderen 45+</p>	<p>60 % er kvinner</p>
---	-----------------------------------

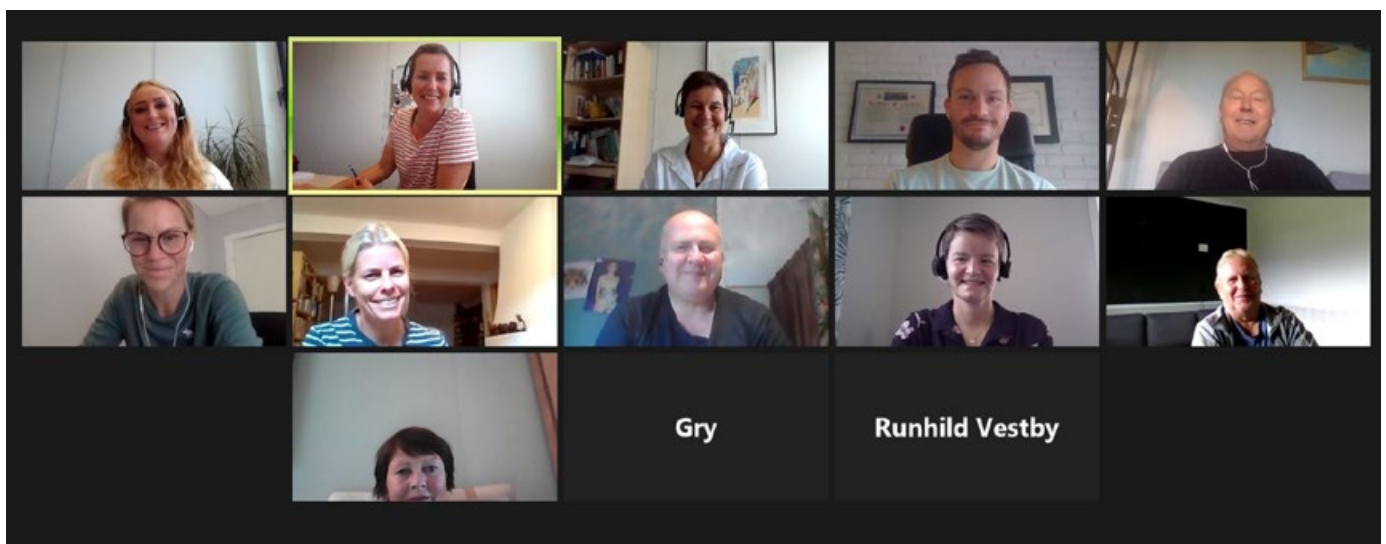

Digitalt grunnkurs for nye tillitsvalgte

For andre år på rad ble grunnkurs for nye tillitsvalgte arrangert digitalt. Og kursstemningen har vært topp, selv gjennom skjermen.

Målet med det digitale grunnkurset er å gi nye tillitsvalgte trygghet i sine nye verv. Kurset er bygd opp med to moduler; et nettkurs som gjøres hjemmefra og et digitalt kurs via Zoom. På grunn av pandemien har det blitt rekruttert færre tillitsvalgte på årsmøtene enn tidligere. På årets kurs

var det ti deltakere, og kurset ble holdt av nestleder Martine H. Lyslid, pedagogisk medarbeider Nina Skille og organisasjonsrådgiver Kristin Øygard. Digitale kurs senker terskelen for å delta, og tross fysisk avstand, var det god stemning blant kursdeltakerne.

TOPP STEMNING: Det legger ingen demper på gleden å være hjemme alene sammen.

BRUKERVENNLIGE: Nettkursene skal engasjere og motivere.

Flere nyttige nettkurs

I 2021 lanserte vi fire nye nettkurs, og vi fortsetter med å utvikle tilbudet.

«**Diabetes type 1 - intro til sykdommen**» er nettkursversjonen av heftet [Veiviser for god egenbehandling](#), som vi fikk midler av Helsedirektoratet til å digitalisere. Tilsvarende kurs for type 2 ble lansert i 2020. Det er så langt vårt mest populære kurs, med over 25.000 unike besøkende til sammen. Vi kjører jevnlig Facebook-kampanjer for alle nettkursene våre, og ser at disse har god effekt på interessen.

Vi lanserte også tre nye kurs med psykologi som rød tråd. Disse er finansiert av stiftelsen DAM. «En ny start»-kurs for både type 1 og type 2 tar sikte på å inspirere og motivere dem som kanskje

er inne i periode med motgang. Målet med det tredje kurset, «Diabetes type 1 - trening», er å gi kunnskap om og inspirere til aktivitet.

Kostnader og funksjonalitet

Da vi startet med å lage nettkurs, valgte vi en amerikansk abonneringsplattform som heter [Articulate Rise 360](#). Den har sine begrensinger, men vi er jevnt over fornøyd med den, og fortsetter abonnementet, som koster oss omtrent 13.000 kroner i året. I tillegg til kurs for alminnelig bruk, benytter vi også plattformen til å utvikle kurs for tillitsvalgte og likepersoner.

I 2021 brukte vi også en større engangssum på en teknisk løsning som sørger for at vi unngår å bruke eksterne IT-konsulenter til kursene. Investeringen er av stor praktisk betydning, og gir på sikt økonomisk gevinst.

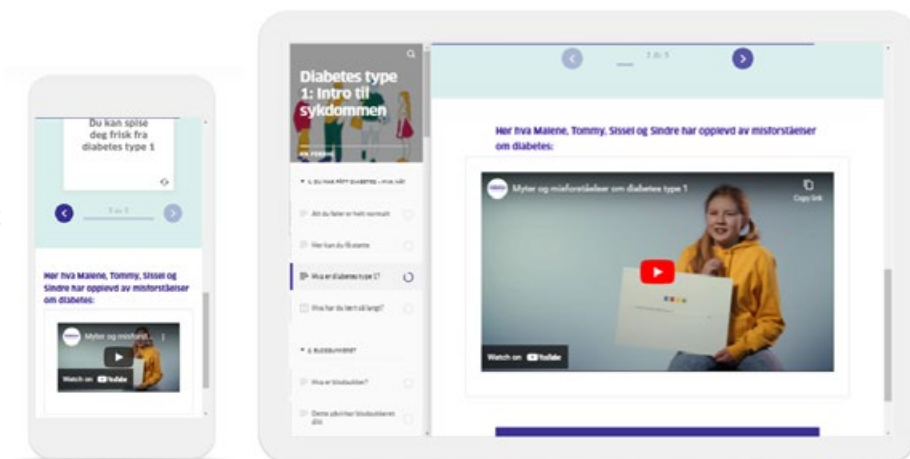
Veien videre

På tampen av året laget vi av et kurs for helsepersonell om samspillet mellom barn og foreldre i diabetesbehandlingen, basert på [allerede utviklet skriftlig materiale](#). Dette ble lansert 1. februar 2022.

Vi har tro på nettkurs som en tilgjengelig og engasjerende måte å spre kunnskap på, og planlegger for utvikling av flere kurs i løpet av 2022.

Vi teller nå til sammen åtte kurs på nettsiden diabetes.no/nettkurs.

PÅ FLERE PLATTFORMER: Man kan bruke både datamaskin, nettbrett og smarttelefon for å ta kursene.

Nettkurs type 2 - psykologi.

[En ny start med diabetes type 2](#)

Nettkurs type 1 - psykologi.

[En ny start med diabetes type 1](#)

Nettkurs type 1 - psykologi.

[Tips for å lykkes med treningen](#)

FLUNKENDE NYE: Tre nye kurs bruker psykologi for å motivere og inspirere.

MOSAIKK: Hundrevis av takknemlige ansikter utgjorde portrettet av Frederick Banting på forsiden av Diabetes 5-21.

RETNINGSLINJER BLIR IKKE FULGT: Diabetesfag tok for seg manglende oppfølging på sykehjem og i hjemmetjenesten i Diabetesfag 3-21.

Diabetes og Diabetesfag

Insulinet 100 år og diabetesforskning. Diabetes hyllet Banting med forsidemosaikk av portretter i portrettet.

I 2021 var det 100 år siden Frederick Banting oppdaget insulinet. Det markerte bladet Diabetes med en artikkelserie om insulinets historie, diabetesbehandling gjennom tidene – og hvorfor insulin, en hundre år gammel medisin, fortsatt ikke er tilgjengelig for alle.

Utgave 5 hyllet Banting med et helt spesielt portrett på forsiden. Det var satt sammen av hundrevis av bilder av personer med insulinavhengig diabetes, som lever i dag, takket være insulinets oppdagelse. Leserne hadde sendt inn bilder av seg selv etter å ha blitt oppfordret til å bidra via Facebook og Instagram.

I utgave 5 fulgte også Diabetes opp temaet for Verdens diabetesdag 14. november 2021, nemlig forskning. I en 19 sider lang temasak satte bladet søkelys på den viktige diabetesforskningen og hvilke kvantesprang diabetesbehandlingen har tatt de siste femti årene, gjennom intervjuer med forskere og personer med diabetes.

I løpet av året gikk Diabetes også i dybden på andre temaer, slik som dobbeltdiagnosen diabetes type 1 og cøliaki, diabetes og overgangsalderen, og hvordan personligheten påvirker hvordan man lever med diabetesen.

Diabetes og eldre

Diabetesfag satte fokus på flere viktige temaer innen diabetesbehandling. Utgave 3 var viet behandling av diabetes hos eldre på sykehjem og i hjemmetjenesten. Diabetessykepleier Tilla Landbakk oppfordret helsepersonell til å lytte til pasienten, som tross alt kjenner sin diabetes best.

Andre temaer som ble tatt opp, var siste nytt i diabetesforskning, fra diabeteskongresser som EASD, ADA og ISPAD. Diabetesforum ble også behørig presentert, det samme ble utdelingen av Diabetesforbundets Forskningspriser.

Medieåret 2021

I 2021 har Diabetesforbundet fått en rekke viktige saker opp i media. Her er et lite utvalg av de viktigste sakene hvor vi har figurert i mediene.

Å sette dagsorden og bli mer synlig er et av Diabetesforbundets mål. For å oppnå det målet er mediene en viktig brikke. Oppslag i media får oppmerksomhet, både fra politikere, offentlige beslutningstakere, samarbeidspartnere og folk

flest. Noen ganger kan en enkelt mediesak være utslagsgivende for at det skjer en endring i samfunnet, andre ganger handler det vel så mye om folkeopplysning, og/eller omdømmebygging.

Markedsføring mot barn

I en kronikk på nrk.no i februar kritiserte vi matbransjens kyniske markedsføring mot barn. «Fedme og overvekt er blitt et samfunnsproblem som fører til sykdommer, uførhet og store velferdsutgifter. På sikt koster det liv. Skal vi endre på denne farlige trenden, må vi starte nettopp med de unge. Men hvordan skal vi klare det når de pepres med reklame for usunne fristelser på nær sagt alle arenaer?», skrev generalsekretær Bjørnar Allgot i kronikken.

BESKYTT BARN: Med en rekke andre organisasjoner i ryggen tok Diabetesforbundet et oppgjør med matbransjens kyniske markedsføring mot barn i en kronikk på nrk.no. Faksimile nrk.no

Les kronikken [her](#).

Mangelfull type 2-oppfølgning

Oppfølgingen av personer med diabetes type 2 har lenge vært en viktig sak for Diabetesforbundet. Til tv2.no fortalte Bettina Søby Andersen om sin opplevelse av å bli overlatt til seg selv da hun fikk diagnosen. «Ta disse pillene og gå ned i vekt» var beskjeden hun fikk fra fastlegen sin. Dessverre hører vi altfor mange lignende historier. Et viktig mål for Diabetesforbundet er å øke kunnskapen om diabetes blant helsepersonell for bedre oppfølging og behandling.

- Vi ser en økning blant yngre pasienter som må leve med denne sykdommen mye lengre enn pasienter som får påvist diabetes i sen alder. Da er

det ekstremt viktig at kvaliteten på arbeidet er bra, sa generalsekretær Bjørnar Allgot til TV 2.

FIKK IKKE HJELP: I likhet med altfor mange andre opplevde Bettina Søby Andersen å få lite hjelp hos fastlegen da hun fikk diabetes type 2. Faksimile tv2.no

Les artikkelen [her](#).

Sensorer til type 2-pasienter

Kontinuerlig blodsuktermåling (CGM), ofte kalt sensor, har forenklet livet til mange med diabetes. I 2019 kom endelig sensorer under statens refusjonsordning, og personer med diabetes type 1 slipper nå å betale for utstyret.

For personer med diabetes type 2, er saken derimot en annen, noe Pål Ekker fortalte til tv2.no i august. Pål har diabetes type 2, sliter med et ustabil blodsukker og behandles med insulin. Det innebærer at han må stikke seg i fingrene om lag ti ganger hver dag. Pål har tidligere brukt sensor og var svært fornøyd med det, men etter at han ble pensjonist, har han ikke lenger økonomi til å betale utstyret av egen lomme.

Diabetesforbundet mener at Pål og andre med diabetes type 2, som har nytte av en slik sensor, burde fått dekket dette på lik linje som de med type 1.

Pål (66) må stikke seg minst ti ganger i døgnet – én detalj gjør at han ikke slipper unna

SENSOR: Pål Ekker behandles med insulin, men får ikke sensor fordi han har type 2. Faksimile tv2.no

Les artikkelen [her](#).

Forskning for å løse diabetesgåten

Flere får diabetes type 1, og forskerne forstår ikke hvorfor. I fjor fikk 467 barn diabetes type 1. Det er dessverre ny rekord – igjen. Siden 1970-tallet har tallet doblet seg.

Dette var utgangspunktet for NRK Dagsrevyens reportasje om 14 år gamle Malene Kjelstad Tang. Malene har levd med diabetes type 1 siden hun var sju år og ga seerne et lite innblikk i hvordan hun må ta hensyn til blodsukkeret sitt i alt hun gjør, og hvor krevende diabetes kan være.

Diabetesforbundet mener at myndighetene må prioritere mer penger til forskning på årsakene til diabetes type 1.

– Vi forsker mindre på dette i Norge enn det andre nordiske landene. Samtidig er vi et av landene i verden med høyest forekomst av diabetes type 1, uttalte Diabetesforbundets generalsekretær Anne-Grete Skjellanger til Dagsrevyen.

BARN MED DIABETES: Malene Kjelstad Tang er et av mange barn som lever med diabetes type 1 i Norge. Dessverre får hun selskap av stadig flere, fortalte NRK Dagsrevyen i november. Skjermdump NRK.

Et lite stikk kan redde liv

Hvert år får over 400 barn i Norge diagnosen diabetes type 1. Altfor mange av disse barna har allerede utviklet syreforgiftning ved diagnosetidspunkt – faktisk så mange som 30 prosent. Flere har da både vært hos fastlege eller legevakt på forhånd, uten at blodsukkeret har blitt målt, og de har blitt veldig syke før de til slutt blir innlagt og får den behandlingen de skal ha.

Norge er et av de landene i verden hvor flest barn får diabetes type 1, og Diabetesforbundet mener derfor symptomene bør være tilstrekkelig kjent til at særlig akutte helsetjenester bør fange det opp. Sammen med medisinske rådgivere har vi kjørt flere kampanjer for å øke kunnskapen om dette.

I desember deltok derfor generalsekretær Anne-Grete Skjellanger på NRK Dagsrevyen, hvor hun oppfordret alle helsepersonell til å tenke på diabetes når de får inn et barn som er sykt.

OPPFORDRING: – Når dere får inn et sykt barn, tenk diabetes! var Anne-Grete Skjellangers klare henstilling til helsepersonell på Dagsrevyen 29. des. Skjermdump NRK

402 omtaler totalt

Diabetesforbundet ble omtalt i 402 medieoppslag i 2021. 58 av sakene er i riksmidier og 79 av sakene er i riksnisjemidier. De resterende oppslagene fordeler seg på lokalmedier i fylkene.

Det er stor forskjell på hvilke fylker som får mest medieoppmerksomhet. I 2021 hadde medier i Viken fylke 50 oppslag som nevner Diabetesforbundet. Etter følger Vestfold og Telemark med 45 og Innlandet med 34. Oppslagene fordeler seg ganske likt mellom nettmedier og trykte medier, mens vi hadde til sammen 11 innslag i TV og radio.

Sosiale medier

Diabetesforbundet er til stede på Facebook, Instagram, Twitter og LinkedIn. Vi har hatt en pen økning i følgere i alle kanalene, med unntak av Twitter. Facebook er fortsatt den desidert største kanalen og har hatt en økning på om lag 1100 følgere i løpet av 2021. Det er også gledelig å se at Instagram-profilen vår har vokst med over 500 følgere i løpet av det siste året.

Følgere per 03. februar 2022

			
Facebook	Twitter	Instagram	LinkedIn
37 062	3 353	8 245	380

Ungdiabetes

	
Facebook	Instagram
3 175	2 348

Ungdiabetes

2021 har vært et annerledes år. På tross av dette har våre unge tillitsvalgte gjort en kjempeinnsats, og levert tilbud til ungdom over hele landet.

Felleskap, engasjement og inspirasjon er stikkord som kjennetegner Ungdiabetes. Våre helter i Ungdiabetes i fylkene er til stor inspirasjon, og gjør en viktig forskjell hver dag for ungdom med

diabetes. Gjennom skjermen har dette arbeidet fortsatt gjennom 2021, med smittende engasjement og stort pågangsmot. Vi gleder oss til fortsettelsen!

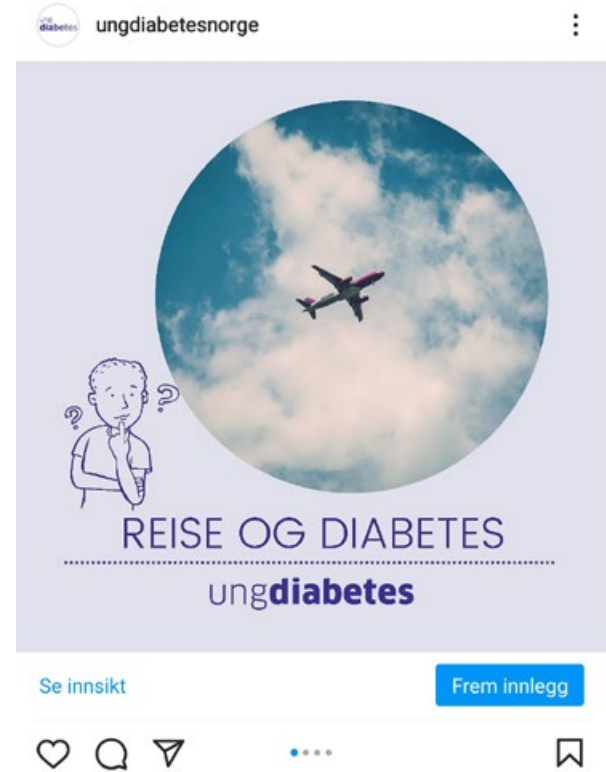
UNGLDIABETES: Ungdiabetes på samling, med ny leder Katrine Mariell Karlsen i front.

Ungdiabetes i sosiale medier

MYTEAVLIVNING: Å avlive myter er et fokus i Ungdiabetes sine kanaler.

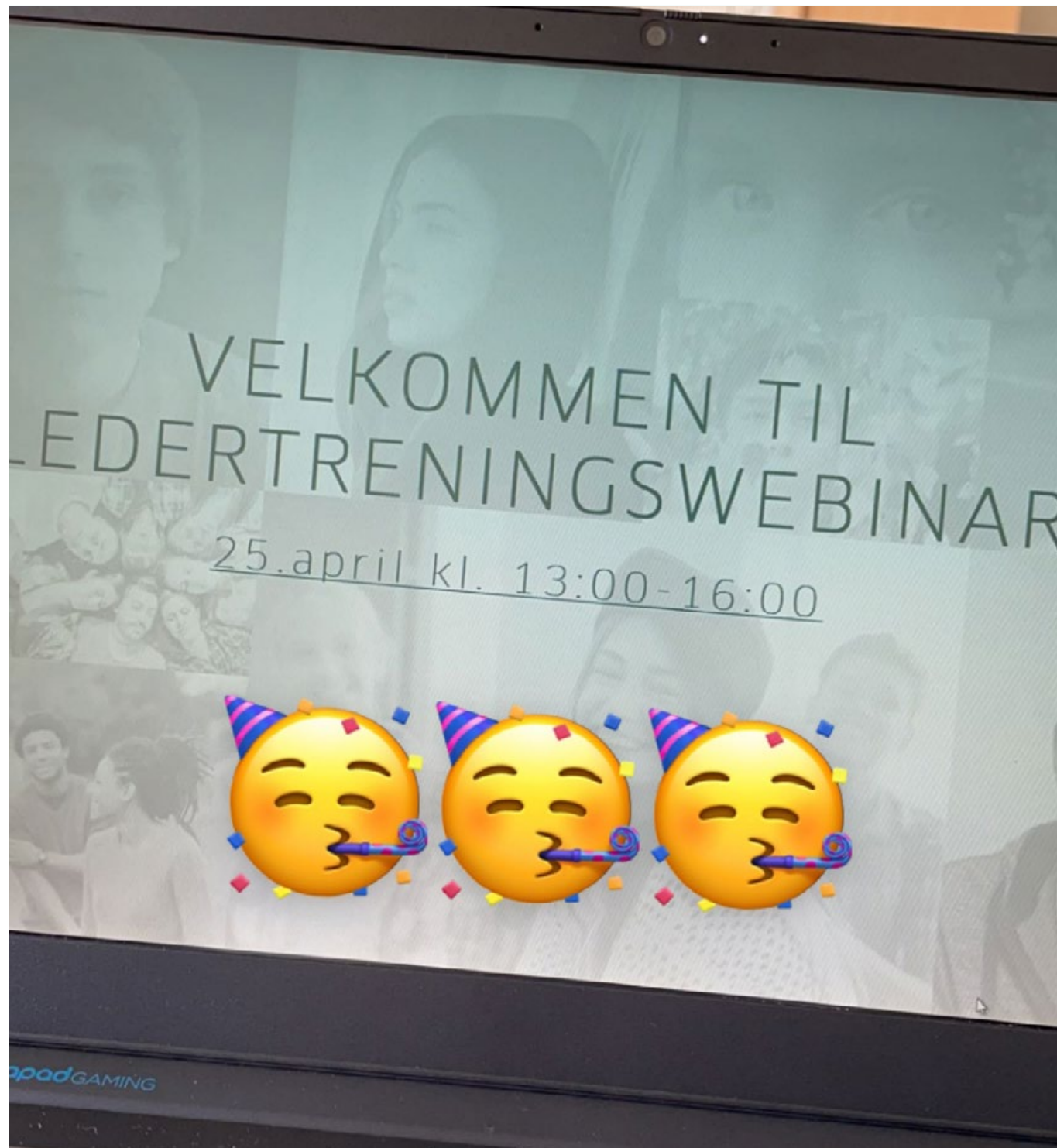
INSTAGRAM: På Instagram når vi ut til over 2300 følgere.

FACEBOOK: På Facebook er Ungdiabetes Diabetesforbundets talerør til ungdom og deres pårørende. Her har vi over 3160 følgere.

SNAPCHAT: Snapchat-kontoen til Ungdiabetes gir en inspirerende og usminket innsikt i hverdagen til unge med diabetes. Her ser vi Jenny, som er en fast bidragsyter på kanalen. Ved utgangen av 2021 hadde vi cirka 980 følgere.

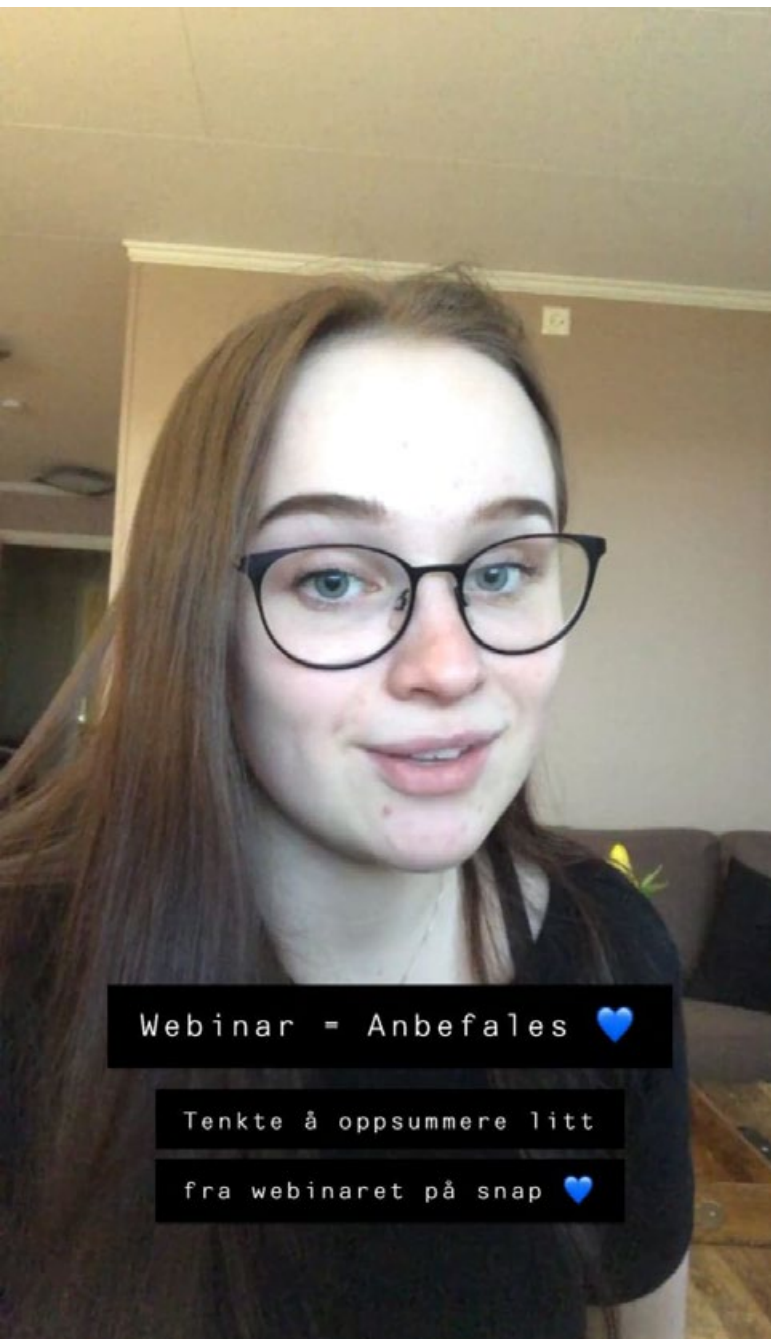
Ledertreningskonferanse

Søndag 25. april ble det arrangert digital ledertreningskonferanse for unge tillitsvalgte mellom 14 og 30 år. Ungdiabetes nasjonalt var vertskap, og det var 20 deltakere. Temaer var blant annet digitale events og hvordan være tillitsvalgt i en pandemisituasjon. Målet med dagen var å motivere unge frivillige i sin tillitsvalgtrolle.

Digitale events

Sju fylker – sju events.

Våren 2021 gjennomførte sju fylker hvert sitt digitale event, i samarbeid med Ungdiabetes nasjonalt. Styrene i alle fylkene stilte også opp på den nasjonale Snapchaten og delte fra sin hverdag. Våre flotte unge tillitsvalgte kan være stolte av å ha skapt trygge, lærerike og sosiale møteplasser for unge med diabetes. Til høyre er en oversikt.

- **Ungdiabetes Viken**
Tema «Om å være ung med diabetes, eller pårørende».
- **Ungdiabetes Vestfold og Telemark**
Tema «Fysisk aktivitet og diabetes». Foredrag med Anders Ahlquist.
- **Ungdiabetes Nordland**
Tema «Korona og diabetes». Foredrag med Anders Ahlquist.
- **Ungdiabetes Agder**
Tema «Livet som ung med diabetes, og pårørende».
- **Ungdiabetes Møre og Romsdal**
Tema «Diabetes i og utenfor arbeidslivet».
- **Ungdiabetes Rogaland**
Digital spillkveld med Jackbox Party Pack.
- **Ungdiabetes Trøndelag**
Tema «Svangerskap, prevensjon og diabetes». Foredrag med Elisabeth Qvigstad.

WEBINAR-APPELL: Madelen Roksvåg fra Møre og Romsdal anbefalte Snapchat-følgerne å delta på webinarret om diabetes i og utenfor arbeidslivet.

Diabetesweekend

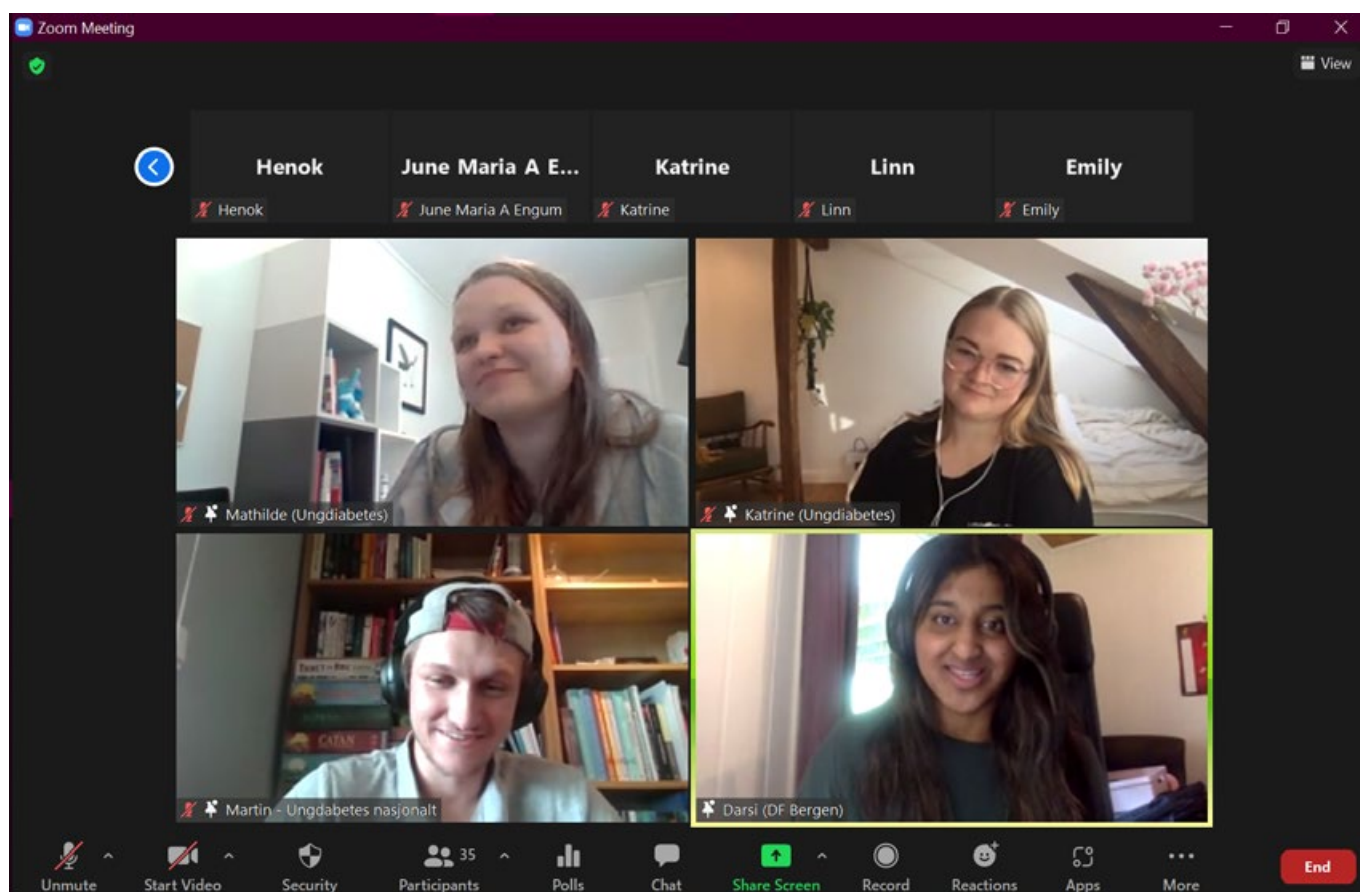
I samme båt – uansett diagnose.

34 unge deltok på årets digitale Diabetesweekend 25. og 26. september. Programmet var tettepakket med både foredrag og nyttige samtaler, i tillegg til sosialt samvær. Man kunne velge selv hva man ville delta på, og det var stort engasjement i de fleste av øktene.

Gode panelsamtaler

De faglige øktene besto av «Forskning og nyheter», «Diabetes i og utenfor arbeidslivet», «Rask, billig

og blodsukkervennlig mat» og «Sex, graviditet og prevensjon». Vi hadde også to fine panelsamtaler som tok for seg temaene «Kan jeg bli venn med blodsukkeret?» og «Ung med diabetes – uansett diagnose». Sistnevnte var et viktig steg i riktig retning for Ungdiabetes, som ønsker å skape et felleskap av unge med diabetes, uavhengig av hvilken diagnose man har. For vi har mer til felles enn vi kanskje tror. Dette var et arrangement fullt av god stemning og etterlenget energi.

DIGITALE BLODSUKKERVENNER: Dette flotte panelet tok oss gjennom temaene «Kan jeg bli venn med blodsukkeret?» og «Ung med diabetes – uansett diagnose».

EN FLOTT BUKETT TILLITSVALGTE: *Bak f.v.:* Brian Hagen Rist, Martin Økter, Isabell Bekkevold, Oliver Valldal, Jenny Christine Austerslått Jakobsen, Bjørn Kevin Davenport, Johannes Vennemo, Jacob Bowitz Jensen og avtroppende leder Mathilde Natlandsmyr. *Midten f.v.:* Emma Nilsen Furland, Maren Hammer, Frida Grimestad Udøy, Oda Mellum og Renate Sundsfjord. *Foran f.v.:* Malin Iversen Blix, påtroppende leder Katrine Mariell Karlsen og Inger Elisabeth Øien.

Ungdomskonferansen

100 liter brus, 300 blodsukker-alarmer og 500 selfies er oppskriften på en vellykket helg for unge tillitsvalgte.

12.-14. november gikk den årlig Ungdomskonferansen av stabelen, og det fysisk på Gardermoen! 20 deltakere - både unge og litt mindre unge - hadde en strålende helg, med god stemning, samhold og motivasjon.

Etter snart to år med pandemi og restriksjoner, var det viktig å bygge opp motivasjon og inspirasjon til å fortsette den gode innsatsen. Engasjementet var stort, og talerstolen sto ikke lenge urørt under generalforsamlingen lørdag. Med nytt nasjonalt styre, motiverte tillitsvalgte og ny kunnskap setter vi kursen mot 2022.

PÅ TALERSTOLEN: Leder av Ungdiabetes Agder, Frida Grimestad Udøy, under generalforsamlingen.

Politisk arbeid

Diabetesforbundet mot bytte av biotilsvarende insulin i apotek

Legemiddelverket åpnet i 2021 opp for bytte av insulin på apotek. Diabetesforbundet har jobbet for å hindre dette, og har arrangert opprop og deltatt i debatter.

Sommeren 2021 ble apotekloven endret, slik at biotilsvarende legemidler nå settes på byttelisten. Statens legemiddelverk ønsket å sette to typer insulin på byttelisten, henholdsvis Lantus og Humalog. Diabetesforbundet var svært kritiske

til insulinbytte i apotek, og startet et opprop som fikk hele 3500 underskrifter, både av medlemmer og fagfolk. Da Dagens Medisin arrangerte debatt om tema i begynnelsen av oktober, var det steile fronter mellom forbundet og Legemiddelverket.

- Vi er positive til at myndighetene får ned kostnadene på legemidler. Men pasientsikkerhet må komme først. Insulin er livsviktig behandling. Hvor mange liv er Legemiddelverket villige til å akseptere at går tapt? spurte Anne-Grete Skjellanger, generalsekretær i Diabetesforbundet.

Generalsekretæren etterlyste også brukerperspektivet i denne prosessen. Hun mente at Legemiddelverket burde ha involvert brukere og undersøkt hvordan insulinbytte i apotek fungerer i praksis, før de vurderte å sette insulin på byttelisten.

STEILE FRONTER: Debatten om insulinbytte i apotek gikk heftig for seg. Diabetesforbundets Anne-Grete Skjellanger frykter at et insulinbytte vil gå på pasientsikkerheten løs. Fra venstre: Kåre Birkeland, overlege og professor ved Oslo universitetssykehus og Universitetet i Oslo, Anne-Grete Skjellanger, generalsekretær i Diabetesforbundet, Urd Andestad, leder for Norsk Farmaceutisk Forening og Steinar Madsen, medisinsk fagredaktør i Statens legemiddelverk. **FOTO:** Frøy Lode Wiig

Debatt om diabetesbølgen

Bedre behandling og forebygging var hovedtemaene da Diabetesforbundet inviterte politikere fra Høyre, Ap og Sp til debatt om den økende forekomsten av diabetes type 2.

En fersk rapport viser at diabetes koster det norske samfunnet 46 milliarder kroner i året. I den anledning møttes fagfolk og politikere til debatt på et digitalt faglig møte.

Riktig og god behandling av personer med diabetes type 2 var en viktig del av debatten. Flere fagfolk og politikere påpekte at det må legges langt flere ressurser i første ledd av

helsetjenesten, slik at flere tidligere får diagnosen og ikke minst nødvendig hjelp før de blir alvorlig syke.

Under debatten lanserte Sveinung Stensland, helsepolitisk talsperson i Høyre, nyheten om å ville videreføre Nasjonal diabetesplan som egentlig utgår i 2021. Ingvild Kjerkhof, helsepolitisk talsperson for Arbeiderpartiet, lovet å følge opp planen ved et eventuelt regjeringsskifte til høsten.

DIGITAL DEBATT OM DIABETESTILTAK: Her ser vi debattleder Anne Hafstad, redaktør for bladet Sykepleien, spørre ut Ingvild Kjerkhof (Ap), Kjersti Toppe (Sp) og Sveinung Stensland (H).

Stortingsvalg 2021: bedre opplæring, mer forebygging og ny diabetesplan

Diabetesforbundet brukte valgkampen til å sette søkelyset på noen av våre viktigste saker, og spurte ut partiene.

Vi utfordret partiene til å svare på hvordan de vil sørge for at alle som får diabetes skal sikre god opplæring tidlig gjennom et Startkurs, om de vil videreføre nasjonal diabetesplan som utgikk i 2021, og hvordan de vil bremse diabetesbølgen.

I tillegg til saker på diabetes.no, var det flere lokalag som sendte inn leserbrev til sine lokalaviser om disse temaene. Vi lagde også flere videoer til sosiale medier hvor generalsekretær Anne-Grete Skjellanger utfordret partiene.

Diabetesforbundet har sammen med de andre organisasjonene i [NCD-alliansen](#) gått gjennom stortingspartienes partiprogrammer, og vurdert folkehelsepolitikken.

Vi foretok en kåring av hvordan de forskjellige partiene stiller seg til de virkemidlene som kan bedre folkehelsen, men ikke som en vurdering av partienes helsepolitikk.

VALG 2021: Vi spurte partiene om hvordan de vil jobbe for de med diabetes, og alle svarte – med unntak av Senterpartiet.

Diabetesforbundet med innspill til ny regjering

Under sondering om ny regjeringsplattform sendte Diabetesforbundet en tydelig melding om at en ny regjering nå må ta grep for å bedre diabetesbehandlingen.

- Helsetjenesten har ikke holdt tritt med økningen i diabetes. Det mangler både nok folk og rett kompetanse mange steder. Dette gjør at behandlingstilbudet til de som har diabetes varierer, avhengig av hvor du bor, sa generalsekretær Anne-Grete Skjellanger.

Disse tiltakene ber Diabetesforbundet ny regjering gjennomføre:

- Videreføre nasjonal diabetesplan for å opprettholde en nasjonal satsing på diabetes.
- Sikre lik tilgang til behandling og tekniske hjelpemidler, uavhengig av bosted.
- Styrke lærings- og mestringstilbudet til personer med diabetes, både på sykehus og i kommunene. Utvikle digitale opplæringstilbud som et ledd i dette.
- Utvide bruken av tverrfaglige team med fagpersoner med ulike kompetanseområder i kommunehelsetjenesten.
- Sørge for bedre kompetanse på diabetes både i eldreomsorgen og hos fastlegene.
- Sørge for at helsepersonell får mer kompetanse om ulike kulturer, slik at diabetesbehandlingen blir bedre tilpasset.

Statsbudsjettet 2022: Jubel for ny diabetesplan – protester mot høyere egenandel

Diabetesforbundet var fornøyd med at Solberg-regjeringen videreførte Nasjonal diabetesplan, men skuffet over andre deler av statsbudsjettet for 2022.

Et av Diabetesforbundets viktigste krav til nytt statsbudsjett, var videreføring av Nasjonal Diabetesplan.

- Heldigvis ser regjeringen behovet for å videreføre og videreutvikle det gode arbeidet som har kommet på plass gjennom Nasjonal diabetesplan. Dette er ekstremt viktig for at vi får systematisert arbeidet med å forbedre behandlingen og oppfølgingen av diabetes i Norge, sier generalsekretær i Diabetesforbundet, Anne-Grete Skjellanger.

Diabetesforbundet samarbeider med Helsedirektoratet og fagmiljøene om tiltakene i fornyet diabetesplan, og sørger for at brukernes stemme er tydelig når en ny plan skal utformes.

- For Diabetesforbundet blir det særlig viktig å utjevne forskjellene. En ny plan må ha en klar strategi for hvordan alle med diabetes får god opplæring, oppfølging og behandling uavhengig av hvor de bor.

LØVEN OG GENERALEN: Generalsekretær Anne-Grete Skjellanger deltok på budsjettthøringen i Stortinget.

Diabetesforbundets markedsstrategi

I 2021 har vi jobbet målrettet for å utvikle en markedsstrategi som kan gi oss flere medlemmer.

Diabetesforbundet lever av og for sine medlemmer, og det er viktig for oss å ha en solid medlemsmasse. Slik kan vi få større politisk gjennomslagskraft og midler til å skape et enda bedre tilbud til alle som har diabetes. Markedsstrategien har blitt til gjennom undersøkelser blant personer med diabetes. Ved hjelp av den kan vi tilpasse medlemstilbudene våre til det folk flest vil ha, og være synlig på de områdene som er viktig for mange med diabetes.

Vi har snudd trenden

Diabetesforbundet har siden 2008 hatt medlemsfratall. For å få flere medlemmer viser den nye markedsstrategien at Diabetesforbundet må:

- Nå dem som ønsker å engasjere seg i egen sykdom
- Gjøre Diabetesforbundet så attraktivt at folk vil være medlemmer
- Tilby tjenester og kunnskap som bidrar til at personer med diabetes får et trygt og godt liv.

De siste to årene har Diabetesforbundet snudd den negative medlemstrenden. Det har vært vekst i antall medlemmer både i 2020 og 2021 og målet for 2022 er å vokse med 700 medlemmer.

Det skal vi klare ved å jobbe aktivt i hele organisasjonen for å bedre medlemmenes muligheter og rettigheter, sikre at medlemmene vet det de trenger å vite og gi dem tilgang til engasjerende og nyttige nettverk.

Disse tiltakene jobber vi med

I 2021 ble det gjennomført flere workshops for å komme frem til markedstiltak som vi mener på best mulig måte bidrar til medlemsvekst:

- **Kommunikasjon:** Utvikle ny kommunikasjonsstrategi for at Diabetesforbundet skal bli mer synlig og tydelig i sin kommunikasjon.
- **Politisk:** Informere medlemmene om hvordan vi jobber politisk for at de skal få mer kjennskap til hvilke saker Diabetesforbundet jobber med.
- **Kosthold:** Utvikle målgruppetilpasset digitalt innhold og digitale tjenester om kosthold for at medlemmene skal få et bedre digitalt medlemstilbud.
- **Rettigheter:** Utvikle målgruppetilpasset digitalt innhold og digitale tjenester om rettigheter for at medlemmene skal få et bedre digitalt medlemstilbud.
- **Veiledning:** Gjøre våre veilederes kunnskap mer tilgjengelig for å øke tilgangen til viktig kunnskap om diabetes.
- **Læring:** Flere relevante læringstilbud lokalt for å få flere medlemmer til å delta på lokale arrangementer.
- **Gjøre det enklere** for medlemmene å ta i bruk medlemstilbudet sitt for å få flere medlemmer til å bruke både nasjonale og lokale medlemstilbud.
- **Kontaktpunkter** med potensielle medlemmer skal utnyttes bedre til å skape medlemsvekst.
- **Markedstiltakene skal evalueres** kontinuerlig og justeres hvis det er behov for det.

KOSTHOLD: Satsing på digitalt kostholdsinnhold med ernæringsfysiolog Ragnhild Gjevne er blant tiltakene vi jobber med.

VIRALE JORDMØDRE: Marit (t.v.) og Astrid svarte på spørsmål via video. Det er viktig at gravide med diabetes føler seg trygge når de skal føde.

Spennende markedsaktiviteter

Større og mindre prosjekter har tonesatt året. Fra nye medlemsfordeler og eksternt samarbeid i Facebook-kampanjer, til markedsføring av informasjonspakker for å trygge barn og unge.

Nyhetsbrev har blitt en effektiv kanal for å spre informasjon til medlemmene, ikke minst fordi vi kan tilpasse nyhetsbrevet til ulike målgrupper

Nye medlemsfordeler

Tannhelseforsikring ble lansert i mars, og 690 medlemmer har tegnet forsikringen. Vi arrangerte det første lukkede webinar for medlemmer til god mottakelse. Klinisk ernæringsfysiolog Astrid Pedersen og diabetessykepleier Gry Lillejordet fortalte over 100 medlemmer hvordan de kunne gjøre sommermaten sunnere. Vi fortsatte å utvide tilbudet av produkter med mindre sukker i nettbutikken, og lanserte flere nyheter som slo så godt an at de ble utsolgt på kort tid.

Synlighet

Nyhetsbrev har blitt en effektiv kanal for å spre informasjon til medlemmene, ikke minst fordi vi kan tilpasse nyhetsbrevet til ulike målgrupper. Vi sender regelmessig ut nyhetsbrev til medlemmer, tillitsvalgte og helsepersonell. I snitt blir nyhetsbrevene åpnet av over halvparten av mottakerne, og det er et godt resultat.

Annonsering på Facebook er en annen effektiv og rimelig markedsføringskanal som blir hyppig brukt. I løpet av 2021 har vi annonsert for 100-års-jubileet for insulin, medlemskap, webinarer, våre tilbud og tjenester, innsamling og Verdens diabetesdag. Alle annonsene har fått god synlighet, men vi har størst suksess når vi markedsfører

tilbud og tjenester. Synliggjøring av tilbudene våre bidrar også til innmelding. For eksempel var annonsering for nettkursene vellykket med over 147.000 eksponeringer på Facebook, noe som resulterte i at antall økter økte med over 1400 prosent i kampanjeperioden, fra 388 til 5887 økter.

Trygg med diabetes

Informasjonspakkene «Min skoledag med diabetes» og «Trygg med diabetes i barnehagen» ble markedsført på Instagram og til målgruppa via nyhetsbrev. Over 10 prosent av de som åpnet nyhetsbrevet klikket seg videre til informasjonspakken som brukes i samarbeid med skolen. Den tilhørende annonsen ble vist i alle utgavene av Diabetes.

Den internasjonale jordmordagen 5. mai

Svangerskap og diabetes type 1 er krevende. Derfor samarbeidet vi med Jordmorforbundet for å gi kvinner med diabetes nyttig informasjon. Vi åpnet for spørsmål fra medlemmer og andre på Facebook og Instagram, og Astrid Stalheim og Marit Stokker, som både er jordmødre og diabetessykepleiere, svarte gjennom video som ble publisert på diabetes.no og sosiale medier. Tiltaket ble godt mottatt.

Innvandrerhelse i Diabetesforbundet

Informasjonsarbeidet rettet mot innvandrerbefolkningen har gått for fulle seil gjennom nok et korona-år.

Personer med innvandrerbakgrunn er en heterogen gruppe, men flere innvandrergrupper har til felles å være mer utsatt for å utvikle diabetes type 2. Det er også høyere grad av komplikasjoner, sykkelighet og dødelighet på grunn av diabetes type 2 blant flere innvandrergrupper.

Korona og diabetes

Tidlig i pandemien i utviklet vi flere informasjonsfilmer om diabetes og korona på ti forskjellige språk. Etter god mottakelse ble dette informasjonsarbeidet videreført til 2021. Filmene «Diabetes og koronavaksine» på ti ulike språk ble publisert på YouTube-kanalen vår 8. mai 2021. Filmene har en varighet mellom 1:36 og 3:20 minutter, og har hatt en total seertid på 605,6 timer. Filmene har blitt avspilt over 21.000 ganger!

Informasjon om filmene har også blitt delt i andre kanaler: E-post, diabetes.no, Instagram, Facebook, nyhetsbrev, utrop.no, og annonsering på YouTube gjennom Optimal Norge. Filmene ble utviklet og markedsført med midler fra Stiftelsen Dam.

Senere i 2021 ble brosjyrene «Vi anbefaler koronavaksinen» produsert, på fem ulike språk. Disse er på lik linje med øvrig informasjon om korona, lastet opp på diabetes.no/innvandrere/korona. Bydelsmødrene hjalp oss med å dele ut fysiske brosjyrer i deres oppsøkende arbeid mot målgruppen. Veilederne i face2face har markedsført alt av informasjonsmateriell i deres kanaler, og vi har også betalt for annonsering på en nettside for somaliere i Norge.

Norweskie Stowarzyszenie Diabetyków zaleca szczepienie przeciwko koronawirusowi.

Wszyscy, którzy chorują na cukrzycę powinni zaszczepić się przeciwko koronawirusowi. Dotyczy to zarówno osób, które mają cukrzycę typu 1, jak i 2.

Polisk

diabetesforbundet

VI ANBEFALER KORONAVAKSINEN: En brosjyre på fem forskjellige språk.

Innvandrere og psykisk helse

Tirsdag 26. januar ble det timelange webinarer om psykisk helse blant innvandrere gjennomført. Psykolog Usman Chaudhry og lege Hanne Løvdal Gulseth hadde en engasjerende digital sofasamtale. Målgruppen var helsepersonell, spesielt fastleger og psykologer. Webinarer var åpent slik at alle kunne melde seg på, og over 300 personer deltok. Dagen etter ble webinarer lastet opp på Diabetesforbundets YouTube-kanal. Per 4. januar 2022 har

filmen blitt avspilt nesten 600 ganger, og hatt en visningstid på nesten 70 timer.

Ramadan og diabetes

Filmene om ramadan og diabetes som ble produsert i 2020, ble brukt igjen i 2021. Informasjon og anbefaling i forbindelse med fastemåned er tidsuavhengig, filmene ble markedsført gjennom Optimal på YouTube.

Også en nettsak om ramadan har blitt publisert på diabetes.no. Målgruppen for denne er helsepersonell. En psykolog og farmasøyt ble intervjuet, slik at helsepersonell skulle kunne bli bedre rustet til å gi gode råd til deres diabetespasienter.

Brosjyrer, film og nettsaker om tematikken har blitt samlet på en landingsside på diabetes.no. Brosjyrene har blitt sendt til flere apoteker i Oslo og omegn.

HvilePULS

Bedriften Ocean Outdoor utvikler DOOH (digital utendørsreklame) og håndterer blant annet mediekanalen hvilePULS. HvilePULS er digitale skjermer som finnes på rundt 500 legekontorer i hele Norge (60 % av alle leger). Vi kjøpte annonseplass der i perioden oktober–desember, hvor Diabeteslinjen, inkludert Diabeteslinjen face2face, ble markedsført. Vi henviste til nettsiden vår på ulike språk (norsk, tigrinja, somali, arabisk og polsk). Antall klikk på denne siden hadde ingen signifikant økning, det samme med antall henvendelser til våre veiledere som kommuniserer på ulike språk. Men vi fikk dekket god synlighet. Det er heller ingen garanti at folk på fastlegekontorer hadde behov for diabetesveiledning akkurat i det tidsrommet vi hadde markedsføring, og det er dermed sannsynlig at seere vil komme tilbake til Diabetesforbundet når det blir aktuelt med spørsmål.

Diabetes og influensavaksine

Høsten 2021 ble det utviklet en film om influensavaksinen på seks ulike språk, inkludert norsk og engelsk. Helsedirektoratet bidro i markedsføringen av filmene.

Diabeteslinjen face2face

Diabeteslinjen face2face består av veiledere med minoritetsspråklig bakgrunn som har helsefaglig kompetanse. I 2021 har vi hatt fire veiledere med kulturell og språklig bakgrunn i somali, tigrinja og polsk, i tillegg til at arabisk med fokus på den syriske befolkningen i Norge, fortsatt er noe vi prioriterer framover. Dette er grupperinger som også statistisk sett er mer utsatt for diabetes type 2, som har behov for språk- og kulturtilpasset informasjon, og hvor vi ser at forebygging er viktig. I 2021 har face2face fortsatt å jobbe digitalt for å nå ut med informasjon til målgruppene, og har klart å nå personer fra hele landet gjennom individuell veiledning, deltakelse på egne TV- og radiokanaler for enkelte språkgrupper, sosiale medier, live-webinarsendinger og videoer.

Grorudprosjektet

Diabetesforbundet har fra 2020–2021 vært samarbeidspartner i et prosjekt igangsatt av bydelsoverlegen i bydel Grorud. Grorudprosjektet er et tverrfaglig prosjekt, hvor målet har vært å sikre god behandling og oppfølging av personer med diabetes type 2, og tidlig diagnostisering av pasienter og forebygging av sykdommen. Prosjektet ble støttet av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Diabetesforbundet har bidratt med diabetessykepleier i en 20 % stilling. I tillegg har det vært planlagt at face2face skal involveres i deler av prosjektet, da bydelen har mange innbyggere med innvandrerbakgrunn. Noen av elementene i prosjektet er imidlertid utsatt til 2022 på grunn av covid-19 pandemien.

Det er blitt jobbet systematisk for å øke kvaliteten på årskontrollene i bydelen, blant annet gjennom utviklingen av et pasienthefte, innføring av Noklus på alle legekantorene, og veiledning. Pilotprosjektet ble avsluttet i 2021. Det er besluttet at Diabetesforbundet vil søke eksterne midler for å forlenge prosjektet.

BFU

Barnas voksenstemme i digital tale gjennom enda et år.

Nasjonalt barne- og familieutvalg jobber for barn i aldersgruppen 0–16 år og deres familier. I tillegg til sterkt engasjement for oppdatert informasjon om barn med diabetes, har BFU nasjonalt bidratt som en viktig stemme inn i det politiske arbeidet til Diabetesforbundet, implementeringen av Foreldreveiledningsprogrammet, informasjonskampanjen Insufanten, og tilrettelegging for digitale møteplasser.

Digitalt fellesskap

Konferanse

BFU nasjonalt inviterte i januar BFU-kontakter og fylkes- og lokallagsledere til digital konferanse. Hovedmålet med konferansen var å skape en felles arena, hvor arbeidet organisasjonen gjør for barn og familier sto i fokus. Tilbakemeldingene på konferansen var svært gode, og man opplevde at et digitalt samlingspunkt var svært nyttig.

Webinarer

BFU nasjonalt var i 2021 vertskap for to webinarer for foreldre til barn med diabetes. I det første webinaret snakket psykologspesialist Nina Handelsby og sykepleier Elisabeth Jacobsen om hvordan det er å ha et barn med diabetes. Hovedtema for samtalen var hvordan foreldre kan hjelpe barn med å leve gode liv med diabetes.

I det andre webinaret var temaet skolestart, for foreldre med barn med diabetes type 1. Pedagogisk medarbeider Nina Skille var programleder, hun hadde med seg to foreldre og én rektor.

Tilbakemeldingene både på format og innhold har vært meget positive.

Samarbeid med andre ledd i organisasjonen

BFU nasjonalt har deltatt i felles workshop med Ungdiabetes vedørende «Selvstendig ungdom», et prosjekt initiert av Ungdiabetes.

Utvalget har også en fast representant inn i det politiske arbeidet som gjøres i organisasjonen. Representanten har vært delaktig i møter i organisasjonens politiske gruppe.

Foreldreveiledningen – samspillet mellom barn og foreldre om diabetesbehandlingen

Det er viktig for BFU at foreldrene allerede fra første møte med sykehuset får god og tett oppfølging. Ikke bare med tanke på de fysiske og tekniske behovene, men også de psykologiske. Helsepersonell er foreldrenes veiledere, og det er avgjørende at de er trygge på sin rolle som formidlere av foreldreveiledningen.

Foreldreveiledningen er til foreldre med barn med diabetes 0–16 år, og skal bidra til å gi foreldre og barn et verktøy og metode for god samhandling.

Se egen sak om foreldreveiledningsprosjektet på [side 34](#).

Insufanten – en følgesvenn for livet

Insufanten er Diabetesforbundets maskot, og en følgesvenn for livet til barn med diabetes type 1. Gjennom en flerårig informasjonskampanje jobber Insufanten sammen med BFU med å spre informasjon som bidrar til kunnskap og trygghet for barn 0–13 år med diabetes type 1. Insufanten har vært en travel elefant gjennom hele 2021, og har vært synlig på alle Diabetesforbundets digitale kanaler og i medlemsbladet Diabetes.

Via blant annet tegneseriesider og animasjonsfilmer har Insufanten gitt barn i målgruppen tips og triks rundt blant annet aktivitet og hvordan fortelle andre at man har diabetes. I tre animerte kortfilmer er Insufanten med som en god hjelper i situasjoner som dukker opp i barns diabetes-hverdag.

TEGNESERIEHELT: I medlemsbladet Diabetes har Insufanten kommet til unnsetning når f.eks. usikkerhet rundt utstyrsbruk har meldt seg.

Foreldreveiledningsprosjektet

Prosjektet er et verktøy for god samhandling mellom foreldre og barn 0–16 år med diabetes. I 2021 fortsatte implementeringen av programmet for helsepersonell, som året før i digital form.

Tiltaket er forankret i Nasjonal diabetesplan, utarbeidelse og implementeringstiltak er et samarbeid mellom Helsedirektoratet og Diabetesforbundet.

Vi startet i september 2020 arbeidet med implementering av foreldreveiledningsprogrammet for helsepersonell på sykehusenes barneavdelinger og poliklinikker. Planen var å reise rundt i Norge for å ha møter med avdelingene fysisk, men dette ble utsatt på grunn av pandemien. Vi valgte derfor digitale gjennomganger som et alternativ til dette.

Psykologene Jon Haug og Nina Handelsby har delt på presentasjonen av veiledningsprogrammet på stort sett alle sykehus i landet. Det må sies at implementering på sykehus tar tid, og vi har sett utfordringer på grunn av den store arbeidsbelastningen som mange sykepleiere har.

Fruktbar oppfølging og evaluering

Prosjektleder Elin Minkkinen Peiponen har under året hatt ansvar for oppfølgingen og evaluering av materialet, og har sendt ut e-post med ønske om en evaluering fra de sykehusene som hatt gjennomgang og introduksjon med Jon Haug og Nina Handelsby. Det har også vært tett dialog med diabetessykepleiere som jobber på sykehus og som har vært med i prosjektgruppen, for å høre om deres kliniske erfaring så langt.

Mange har kommet med gode og konstruktive tilbakemeldinger, og uttrykt ønske om kursmaterieell på video og informasjonsfilm til foreldre. Vi har fått tilbakemeldinger fra flere avdelinger, noe som gir et godt grunnlag til å videreutvikle prosjektet. Ønsket vårt har hele tiden vært å tilpasse foreldreveiledningen til gunstig bruk på sykehus.

Vi har evaluert deler av prosjektet, og vi har samlet referat fra alle sykehusene. Jon Haug presenterte evalueringer og erfaringer på Diabetesforum i april 2021.

Avlysning investert i e-læring

Ettersom den landsomfattende turneen ble skrinlagt, satt vi igjen med en god del midler mot slutten av 2021. Vi tok derfor kontakt med Helse direktoratet med spørsmål om muligheten for å videreføre midlene til 2022. Vi fikk til svar at pengene måtte være fakturert innen 26. november 2021. På bakgrunn av dette startet vi et intensivt arbeid med å utvikle et e-læringskurs for helsepersonell. I samarbeid med Jon Haug, Nina Handelsby og flere flinke folk i Diabetesforbundet, er vi nå stolte over å kunne presentere et kvalitativt og nyttig e-læringskurs for helsepersonell i februar 2022.

UTSTRAKT SAMHANDLINGSVERKTØY: Foreldreveiledningsheftet på hele 60 sider ble ferdigstilt allerede 2019. Videreføringen har også i 2021 gått for digital maskin.

FULL KONTROLL: I Diabetesdagboka kan du fylle inn blodsukkerverdiene dine til alle døgnetts måltider.

Dagbok for enklere oversikt

Diabeteslinjen satte i gang «Prosjekt Diabetesdagbok» i januar 2021, etter at vi erfarte at det var stor etterspørsel etter slike dagbøker.

Dagboka er et verktøy som gjør det enklere for deg å holde oversikt over blodsukkerverdiene dine. Den kan også tas med til legekontroller, og være til god hjelp i diabetesbehandlingen.

Prosjektet har involvert mange fra linja, men også andre bidragsyttere som Camilla Karstensen og

Guro Nordby Waagene. Vi er veldig fornøyde med designet, og er stolte over at designjobben ble gjort «innomhus» ved Guro.

Diabetesdagboka er gratis for medlemmer, og finnes i nettbutikken vår.

Motivasjonsgrupper i en digital tid

Motivasjonsgrupper setter søkelys på fysisk aktivitet, kosthold og motivasjon. Sammen inspirerer og motiverer deltakerne hverandre til gode levevaner.

Koronapandemien har også i 2021 satt begrensninger for fysisk samling. Digitale kurs og verktøy har blitt utviklet for å imøtekomme behovet for aktivitetstilbud i nærmiljøet.

Målet med de digitale tiltakene har vært å gi et alternativt tilbud for motivasjonsgruppene når de ikke kunne ha fysiske møteplasser.

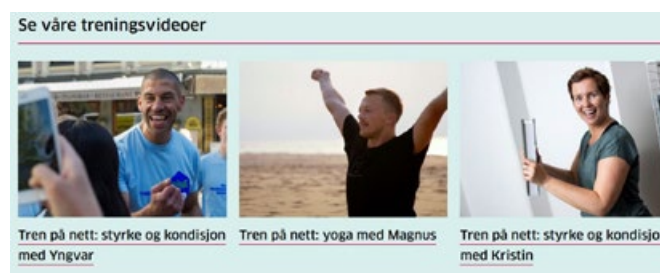
Følgende tiltak ble gjennomført i 2021:

- **Utvikling av turbingo:** Turbingo er supert for å gi store og små motivasjon til å komme seg ut på tur. Vi har laget bingo Brett du kan laste ned og bruke på turen, enten på egen hånd eller som en morsom gruppeaktivitet. Ledere av motivasjonsgruppene har fått innføring i hvordan de kan organisere dette i nærmiljøet, slik at smittevern hensyn ble ivaretatt.
- **Tren hjemme!:** Alle digitale treningsfilmer ble samlet på nettsiden til inspirasjon for hjemmetrening i koronaperioden.
- **Oppfølgingskurs for motivasjonsgrupeledere:** I januar 2021 ble det gjennomført fire oppfølgingskurs for likepersoner, med hele 30 deltakere.
- **Inspirasjonsforedrag om fysisk aktivitet:** I juni ble det arrangert en digital samling for alle motivasjonsgrupeledere. Fokuset var fysisk aktivitet, og 20 kursdeltakere ble med. Temaet var hvordan man kan tilrettelegge og gjennomføre fysisk aktivitet – også i en tid der det er vanskelig å møtes.
- **Motivasjon:** Nærmere jul fikk alle lokallagene som har motivasjonsgrupper mulighet til å

bestille gratis aktivitetsmateriell og premier: Treningsstrikker, hodelykter, sitteunderlag, headband og drikkeflasker.

BÅDE BONDISK OG URBAN BINGO: Vi laget bingo Brett til motivasjon for store og små, i bygd og by.

HJEMMESITTERE FÅR OPP PULSEN. Alle digitale treningsfilmer ble samlet på nettsiden til inspirasjon for hjemmetrening.

 Nyttige nettsider:
diabetes.no/turbingo
diabetes.no/verktoykasse
diabetes.no/trenhjemme

Digitalisering av likepersonstilbudet

Behovet for å ha noen å snakke med har vært ekstra stort under koronaen. Det har ikke vært mulig å gjennomføre fysiske likepersonssamtaler, men vi har utviklet digitale verktøy for samtaler på nye plattformer.

Mange med diabetes føler seg alene om sykdommen, og har ofte behov for å dele erfaringer med andre i samme situasjon. Våre likepersoner har diabetes type 1, type 2 eller er familier med barn som har diabetes.

Målet har vært å utvikle likepersonstilbudet til å fungere på digitale plattformer, eksempelvis erfaringsdelinger via videomøter. Utvikling av digitale kurs for sertifisering av nye, og oppfølging av eksisterende likepersoner, har også vært et viktig element i prosjektet.

Digital suksess

I januar 2021 kurset og sertifiserte vi 51 nye likepersoner. Det ble også arrangert oppfølgingskurs for eksisterende likepersoner med 30

deltakere. På vårparten ble det arrangert kurs om hvordan arrangere digitale samtaletreff, med hele 54 deltakere. Lokal- og fylkeslag fikk innføring i hvordan de kunne gjennomføre «det nye» likepersonstilbudet i sitt nærmiljø.

I løpet av prosjektperioden ble det utviklet en verktøykasse for likepersoner som inneholder:

- Markedsføring i nærmiljøet
- Hvordan arrangere digital erfaringsdeling
- Digitale samtalekort
- Turbingo til motivasjonsgruppene

Illustrasjoner: Bly

For mer informasjon, se diabetes.no/verktoykasse

DELER ERFARINGER DIGITALT: Noe av målet med prosjektet har vært å legge til rette for digitale samtaletreff.

STEMPLET SOM LIKEPERSON: Hele 51 nye likepersoner ble sertifisert i januar.

100 år med livet som gave

Vi feirer jubileet for oppdagelsen av insulin.

I 1921 oppdaget Frederick Banting og hans forskerkolleger insulin. Det var en banebrytende oppdagelse som gjorde at diabetes ikke lenger er en dødelig sykdom. Forskerne arbeidet på spreng for å fremstille insulin som medisin, men det var ikke gjort på én dag. Det er grunnen til at jubileet markeres ut 2023 over hele verden.

Markering året til ende

I Norge markerte vi 100-årsjubileet gjennom hele året, og det var utslagsgivende for at diabetesforskning ble temaet for Vedens diabetesdag. I tillegg til ny profilfilm, ble jubileet markert med fast spalte og vignett i alle utgaver av bladet Diabetes, annonsekampanjer på Facebook, i Diabeteslotteriet og i forbindelse med utdelingen av Diabetesforbundets forskningspris. Profilfilmen ble vist på

reklamefrie dager i påsken, pinsen og julen, både på TV 2 og Discovery.

Flere meldte seg inn

I filmen forteller en eldre dame om alle endringene som har skjedd i hennes liv med diabetes, samtidig som Diabetesforbundets seire også er med. For å drive ytterligere trafikk til landingssiden, hadde vi i påsken en annonsekampanje på Facebook som frontet landingssiden diabetes.no/100. Landingssiden ble godt besøkt, og flere meldte seg inn i forbundet. Her kan man lese om hvordan insulin ble oppdaget, bli kjent med Diabetesforbundets kampsaker og seire, gi en pengegave, og melde seg inn i forbundet.

VIGNETT: Jubileet ble markert med fast spalte og vignett i alle utgaver av bladet Diabetes.

«Når min siste dag kommer,
dør jeg ikke av diabetes,
jeg dør med den»

IKKE LENGER EN DØDSDOM: «Når min siste dag kommer, dør jeg ikke av diabetes, jeg dør med den», sier den eldre damen i profilfilmen.

Se filmen [her](#).

Verdens diabetesdag:

Over 600.000 ble samlet inn til diabetesforskning

I forbindelse med Verdens diabetesdag kom det inn over 600.000 kroner til Diabetsforbundets forskningsfond.

Vi ble overveldet over givergleden til dem som så på programmet «[Beat Diabetes – kampen for livet](#)» på Verdens diabetesdag 14. november. Her ble det samlet inn penger til diabetesforskning i Norge, Sverige og Danmark. Pengene som ble vippset av nordmenn, gikk uavkortet til [Diabetesforbundets forskningsfond](#).

Samlet inn til sammen 3 millioner

For Diabetesforbundet var dette er første gang vi deltok i en tv-sendt innsamlingskampanje, og vi er veldig fornøyde.

I løpet av sendingen på TV3 ble det vippset inn nærmere 500.000 kroner til 131293. I tillegg kom det inn en del penger i forkant av programmet,

og det kom også inn penger i dagene etter. Til sammen ga de skandinaviske landene 3 millioner svenske kroner.

Takk til alle deltagerne

Diabetesforbundet er takknemlig overfor alle som deltok i programmet og gjorde en fantastisk innsats, både programleder Iman Meskini og det norske kjendislaget med Petter Schjerven, Tom Hilde og Agnete Huseby.

Ikke minst er vi imponert over dem som stilte opp og delte personlige historier om livet med diabetes. Fra Norge fikk vi møte Lilly (4), Malene (13), Aisha (14), Brian (22), Vilde (31), Bjørnar (67) og Mahendra (76).

TV-SENDING: Kanalen TV3 markerte Verdens diabetesdag med en felles TV-sendt innsamlingsaksjon for Norge, Sverige og Danmark. **Foto:** NENT Group

PERSONLIG: Lilly på 4 år var blant dem som var med i programmet sammen med familien, her med mamma May Rita Lyche Johansen. **Foto:** NENT Group

Les mer om innsamlingsaksjonen [her](#).

Landsmøtehelg med stort engasjement

Landsmøtet 2021 ble avholdt som en hybridløsning. Fylkeslagene inviterte til regionale samlinger for de delegatene og observatørene som ønsket dette, mens selve saksbehandlingen ble streamet fra Diabetesforbundets lokaler i Østensjøveien.

Ca. 320 deltagere inkludert sentralstyret, Ungdiabetes nasjonalt og sekretariatet utgjorde årets landsmøte, og det ble det registrert 213 stemmeberettigede. Landsmøtet ble innledet av forbundsleder Sverre Ur fredag 29. oktober klokken 11:00 og avsluttet av påtroppende forbundsleder, Cecilie Roksvåg, søndag 31. oktober klokken 14:00.

Tradisjonen tro åpnet møtet ved at nestleder Martine Hemstad Lyslid, tente to lys; ett for alvoret som diabetes medfører, og ett for mulighetene vi har, før det ble holdt ett minutts stillhet for medlemmer som har gått bort i løpet av året som har gått.

Sekretariatet sto for den tekniske gjennomføringen, og ved hjelp av saksbehandlingsprogrammet DigDem ble alle voteringer gjennomført digitalt.

Livlig debatt

Landsmøtet valgte nytt sentralstyre, vedtok ny strategi, budsjett for perioden, oppdaterte vedtektene og debatterte over ulike saker. Det var til tider het debatt mellom ulike grupperinger/parter i organisasjonen under behandlingen av enkelt saker og under valget, men de to ordstyrerne, Linda Granlund og Hans Christian Lillehagen, greide å manøvrere alle deltagerne godt gjennom sakene som ble behandlet.

ETT FOR ALVORET, ETT FOR MULIGHETENE: Martine lot to lys skinne stødig i landsmøtevinden. Her sammen med avtroppende forbundsleder Sverre Ur.

Dette er første gangen i Diabetesforbundets historie at landsmøtet ikke avholdes samlet. Forberedelsene hadde vært meget gode, fra både den enkelte delegat, fra lagene og fra sekretariatets side. Informasjon i forkant, teknisk service under dagene, og kursene som ble satt opp i forkant, høstet lovord fra deltagerne. Vi fikk en real pause i landsmøteforhandlingene da prest og samtaleveileder Per Anders Nordengen holdt et plenumsforedrag lørdag ettermiddag.

Bjørnar hedret som fortjent

Søndag ettermiddag ble også generalsekretæren de siste 29 årene, Bjørnar Allgot, tatt opp i æresklubben, som nå teller tre medlemmer. Bjørnar er i godt selskap med tidligere psykologisk medarbeider Jon Haug og tidligere forbundsleder i tre perioder, Sindre Børke.

Ønsker flere pauser og tur i bassenget

Opplevelsen av landsmøtet har variert fra deltager til deltager, og mange har gjort positive erfaringer med å samles fylkesvis og ta i bruk digitale saksbehandlingsverktøy. Tilbakemeldingene fra deltagerne er at de «tar med seg hjem» muligheten for å ha vært med på å påvirke fremtiden til Diabetesforbundet, at de har hatt hyggelige møteplasser i fylkes- og lokallagene under selve landsmøtet, og at de har blitt bedre kjent med forbundet.

Kommentarer om et stramt program med få pauser, hører et landsmøte til. Eller som en deltager skrev: «Kunne vært lagt inn noen lengre pauser med mulighet for en tur ut, eller å gå i bassenget».

Vi takker alle delegater og observatører for engasjementet og stor utholdenhet.

HOLDT KUSTUS: Ordstyrerne manøvrerte deltagerne på imponerende vis.

Ny runde med digitale årsmøter

2021 ble en årsmøtereprise fra året før for fylkeslagene.

I løpet av mars gjennomførte alle fylkeslagene sine årsmøter hvor ca. 350 deltok, inkludert alle delegater og observatører, representanter fra sentralstyret, Ungdiabetes nasjonalt, valgkomité og sekretariatet.

Årets møter bar preg av at delegater og observatører hadde gjort dette en gang tidligere, og mange av nybegynnerutfordringene fra 2020

var nå et tilbakelagt kapittel. Nyervervet digital kunnskap blant deltagerne åpnet for at Diabetesforbundet nasjonalt kunne gjennomføre en workshop med fokus på strategi for kommende landsmøteperiode.

Vi takker igjen for stort engasjement, for at alle har god tålmodighet med hverandre, og at innstillingen er at vi får til dette sammen.

SAME PROCEDURE AS LAST YEAR: Gjennomføringen ble en digital reprise, og ingen skal ha snublet i tigerskinnet.

Diabetesforum 2021

Diabetesforum ble gjennomført digitalt med stor suksess 27.–29. april 2021. Tilbakemeldingene og evalueringene fra konferansen er gjennomgående bra.

Evalueringen viser at om lag 35 % av deltakerne deltok på konferansen for første gang, og sykepleiere er den gruppen vi har absolutt høyest deltakelse fra. Kompetanseheving og faglig interessant program er det som klart skiller seg ut som utslagsgivende for påmelding.

Digitalt innhold på skinner

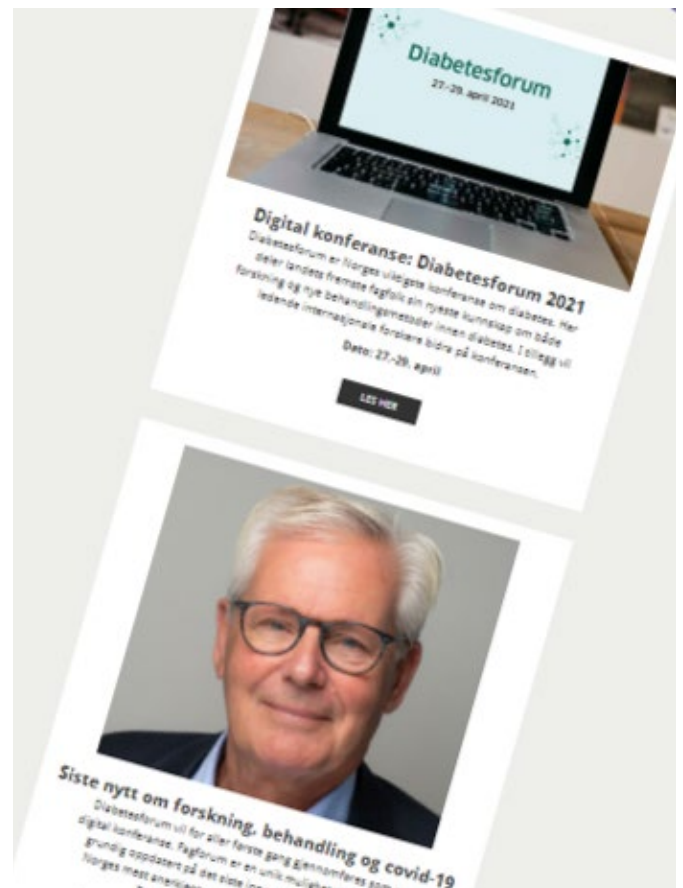
Digital gjennomføring av konferansen fungerte overraskende bra. Organisering og gjennomføring har fått gode tilbakemeldinger. Programinnholdet var faglig godt, og vi ser at vi treffer deltakerne i forhold til eget utbytte av konferansen.

Vi kan se tilbake på tre innholdsrike dager med faglig bredt program, og en spennende kombinasjon av plenumsforedrag, parallellsesjoner og fagspesifikke seminar. Økonomisk støtte fra Helse- direktoratet som samarbeidspartner er avgjørende for at vi kan holde et så høyt faglig nivå.

Flest foretrekker fortsatt fysisk

Om lag 45 % sier at de foretrekker fysisk konferanse, 15 % foretrekker digital konferanse, 25 % foretrekker hybrid, mens de resterende 15 % sier at gjennomføringsform ikke er avgjørende for framtidig deltakelse på Diabetesforum.

Det var enighet i forumstyret om å ta høyde for erfaringer ved planlegging av framtidige Diabetesforum, både fra digital gjennomføring av nasjonalt Diabetesforum, og webinarserie for helsepersonell i regi av Diabetesforum i fylkene.

HALVEIS TIL PRIMA KLIKKRATE: Nyhetsbrevet som ble sendt ut rett i forkant av Diabetesforum, nådde 1600 personer og ble åpnet av om lag 800.

I forbindelse med avlyst arrangement i 2021 ble det inngått en intensjonsavtale med Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, The Qube, om å legge også de kommende Diabetesforum til hotellet. Diabetesforum 2023 er planlagt 25.–27. april 2023. Det vil vurderes om konferansen skal være hybrid.

Det ble søkt tellende timer hos samtlige aktuelle faggrupper, og emnekurs for leger.

Tellende timer og emnekurs for leger medfører en begrensning i deltakelse fra industrien. Firmaene ble invitert til å delta på nasjonalt Diabetesforum, med et begrenset antall deltakere pr. firma.

Godkjenninger:

Den norske legeforening

Diabetesforum 2021 er godkjent for spesialitetene allmenntilleggsmedisin, pediatri og indremedisin:

Allmenntilleggsmedisin: Fagforum godkjennes med **15 poeng som emnekurs/klinisk emnekurs i endokrinologi til videre- og etterutdanningen.**

Kurset bidrar til å dekke følgende læringsmål i Ny Spesialistordning: ALM 019, ALM 060, ALM 061, ALM 062, ALM 063, ALM 064, ALM 071, ALM 072, ALM 073, ALM 074, ALM 076 og ALM 077.

Pediatri: Fagforum godkjennes med **15 timer som valgfritt kurs** for leger i spesialisering og spesialistenes etterutdanning.

Indremedisin: Fagforum godkjennes med 15 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og spesialistenes etterutdanning.

Godkjenningene for sykehusspesialitetene gjelder for de spesialiteter som har valgfrie kurs i sitt regelverk som ikke er spesialitetsspesifikke. Dette gjelder kun for leger som har rett til å gjennomføre spesialistutdanningen etter tidligere ordning der definerte kurskrav må ivaretas.

Norsk Sykepleierforbund:

Fagforum er godkjent av Norsk Sykepleierforbund (NSF) som meritterende med totalt 17 timer.

Norges Farmaceutiske Forening (NFF): Deltakelse på Fagforum kvalifiserer for **10 FEVU-poeng.**

Norsk tannlegeforening (NTF):

Fagforum er godkjent med **12 timer i NTFs etterutdanningsystem.**

Fagforbundet:

Fagforum er godkjent som **tellende i program for klinisk fagstige med 15 timer.** Kurset godkjennes innenfor det området kurset er relevant for.

Helsefagarbeidere og Helsesekretærer i Delta:

Fagforum er godkjent tellende med **15 timer** for hjelpepleiere, helsefagarbeidere og omsorgsarbeidere.

Norsk Psykologforening:

Fagforum er godkjent som **15 timer vedlikeholdsaktivitet** for psykologspesialister.

NITO, Bioingeniørfaglig institutt:

Fagforum er godkjent med **15 tellende timer i spesialistgodkjenning** for bioingeniører.

Fotterapeutforbundet (FTF):

Fagforum er godkjent tellende med **15 poeng i FTFs etterutdanningsmodell.**

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF):

Fagforum er godkjent av NFF med **15 timer.** Kurset kan, sammen med mastergrad, benyttes i en spesialistoppbygging og ved fornyelse av spesialitet.

Norges Optikerforbund:

Fagforum er godkjent tellende med 15 NOFEP (CET) i videre- og etterutdanning.

To millioner fra fond til forskning

Diabetesforbundets forskningsfond deler hvert år ut midler til forskningsprosjekter. 16 ulike prosjekter ble tildelt midler i 2021.

Det var i alt søkt om støtte for kr 4.515.010,- til 25 ulike forskningsprosjekter. For 2021 var det, tradisjonen tro, satt av inntil kr 2.000.000,- til fordeling. Det ble totalt delt ut kr 1.896.100,-. Tildelte beløp varierer fra kr 16.000,- til kr 270.000,-.

I 2021 kjempet 25 forskningsprosjekter om pengene, hvorav 16 pilot- og forskningsprosjekter ble tildelt midler.

Vårt håp er at prosjektene blir utbytterike for alle med diabetes.

Diabetesforbundets forskningspris til Sindre Lee-Ødegård og Lars Christian Stene

Diabetesforbundets forskningspris ble delt ut 15. november.

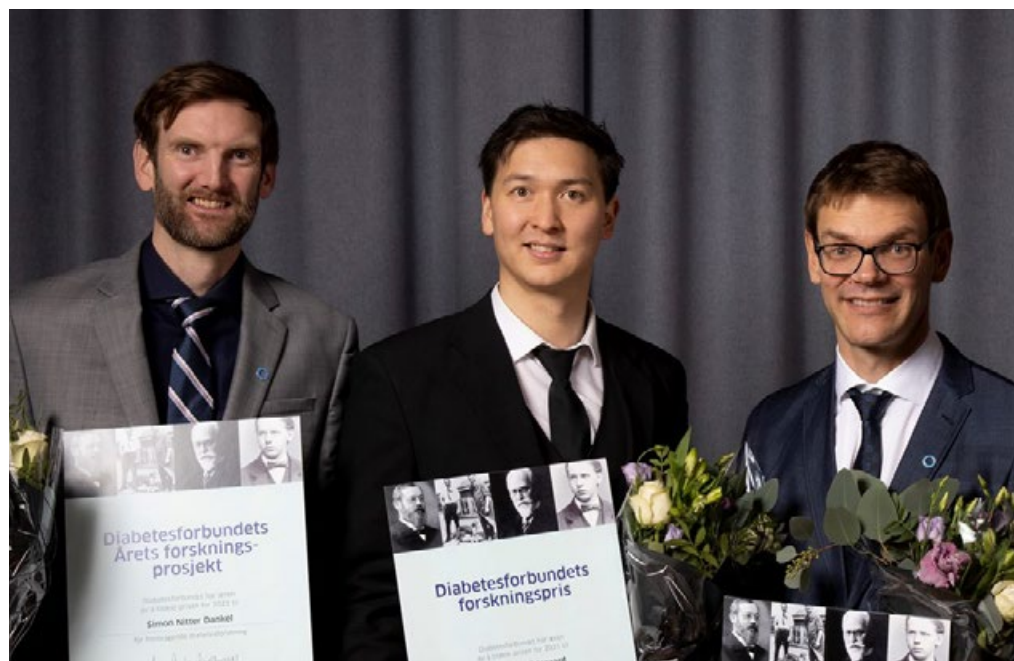
Sindre Lee-Ødegård vant hovedprisen på 100.000 kroner, som går til forskere under 46 år. Han fikk prisen for sin forskning på hvordan fysisk aktivitet motvirker insulinresistens ved diabetes type 2. Hovedprisen ble støttet av Boehringer Ingelheim og Novo Nordisk.

Lars Christian Stene vant den nyetablerte prisen for barneforskning. Prisen er på 50.000 kroner. Stene fikk prisen for sin forskning på årsakene til diabetes type 1 hos barn.

Simon Nitter Dankel har fått 20.000 kroner i støtte til sitt forskningsprosjekt «Presisjonsmedisin for å forhindre og motvirke insulinresistens og type 2 diabetes.»

Les mer om prisutdelingen [her](#).

VINNERE: Sindre Lee-Ødegård (i midten) og Lars Christian Stene (til høyre) fikk Diabetesforbundets forskningspris. Simon Nitter Dankel fikk støtte til et forskningsprosjekt. **Foto:** Erik M. Sundt

Fire millioner fra Stiftelsen Dam til forsknings- og utviklingsprosjekter!

Mandag 15. februar ble det kjent at Stiftelsen Dam deler ut 18,9 millioner kroner fordelt på ti utviklingsprosjekter. Diabetesforbundet er den eneste organisasjonen som har fått bevilget midler til to søknader! Søknadene har en verdi på nesten 4 millioner kroner totalt.

Disse to prosjektene får tildelt midler gjennom Diabetesforbundet:

Barn og diabetes: Kan normalt blodsukker gi forlenget insulinproduksjon?

Prosjektleder er overlege Torild Skriverhaug. I prosjektgruppen har hun blant annet med seg overlege Kristin Namtvedt Tuv, overlege og professor emeritus Knut Dahl-Jørgensen og avdelingsoverlege og førsteamanuensis Per Thorsby.

Tross enorme teknologiske framskritt i behandling av type 1 diabetes (T1D), oppnår for få behandlingsmålet (HbA1c). Tid i målområdet (TIR) er en ny variabel som kan brukes for å bedre blodsukkerreguleringen.

Forskning viser at ca. 40 prosent insulinproduserende celler fortsatt er til stede ved diagnose. Bevart insulinproduksjon gjør det lettere å regulere blodsukkeret og hindre komplikasjoner og tap av leveår.

Målet med prosjektet er å innføre bruk av kontinuerlig glukosemålere (CGM) og TIR hos barn med

nyoppdaget diabetes. Undersøkelse om bruk av dette fra debut påvirker HbA1c og egenproduksjon av insulin.

Intermitterende bruk av kontinuerlig glukosemåling ved diabetes type 2

Prosjektleder er overlege Erik Søfteland og han har med seg en sterk prosjektgruppe med blant annet psykologspesialist Ane Wilhelmsen-Langeland, allmennlege Jarle Hjartåker, professor og overlege Einar Svarstad overlege Anne Schønberg og førsteamanuensis og diabetessykepleier Anne Haugstvedt

Til tross for nye medikamenter er det mange som ikke når de anbefalte behandlingsmålene fra type 2 diabetes og har derved unødig høy risiko for komplikasjoner og tapte leveår. CGM har revolusjonert behandlingen av type 1 diabetes, men er i liten grad undersøkt ved type 2. Målet med denne studien er å undersøke effekten kortvarig, repetert bruk av CGM ved type 2 diabetes. Studien kan ha potensielt stor betydning, siden eventuelle funn raskt kan overføres til nasjonale og internasjonale behandlingsretningslinjer.

BARN OG DIABETES: Overlege Torild Skrivarhaug leder prosjektet.

CGM OG TYPE 2: Overlege Erik Søfteland leder prosjektet.

FLERE TRYGGE STEMMER: Med Elin (til høyre) og Magnus (bak) har Diabeteslinjen fått to nye betryggende stemmer i en utrygg tid.

Diabeteslinjen

Diabetesforbundets veiledningstjeneste har loset brukerne trygt gjennom enda et korona-år, nå også med to nye tilskudd på linja.

Diabeteslinjen har i 2021 hatt et tilnærmet normalt år, i motsetning til 2020 hvor vi hadde ekstra mange henvendelser på grunn av korona. Vi har i 2021 ansatt to nye sykepleiere, og er veldig glade for å ha fått med Elin og Magnus på laget.

Henvendelsene i 2021 er fordelt som følger: 61 % telefoner (2706), 24 % chat (1061), mens netthenvendelsene sto for 15 % (690). Totalt 4457 henvendelser. @Diabeteslinjen har vært på Twitter siden oktober 2010, og har nå ca. 1200 følgere. Det tvtres om forskning, behandling, hjelpemidler, kosthold med mer.

Medarbeidere på Diabeteslinjen svarer også på aktuelle e-post- og Facebook-henvendelser. Diabeteslinjen kan svare på språkene norsk, engelsk, somali, arabisk og tyrkisk. Ekspertpanelet består av tre leger, klinisk ernæringsfysiolog, farmasøyt og to psykologer (en på nett og en på telefon). Førstelinjen har siden mars 2021 hatt en erfaren veileder og tre sykepleiere som svarer på alle henvendelser. Diabeteslinjen får midler via statsbudsjettet og Diabetesforbundet.

Diabeteslinjen tilbys på telefon **815 21 948**, chat og nett - diabetes.no/linjen, og på trykk i medlemsbladet Diabetes.

Psykologisk støtte under koronaen

Under koronapandemien har Diabetesforbundet sett behovet for å utvide tilbudet om psykologiske støttesamtaler. Med prosjektstøtte fra stiftelsen Dam ble tilbudet videreført fra 2020 til og med mars 2021.

Personer med diabetes er i risikogruppen for korona. Utryggheten dette skaper hos mange, gjør at det er behov for både medisinsk og psykologisk støtte. Målet med prosjektet var å gi psykologisk støtte og veiledning til å håndtere uro, usikkerhet, engstelse og bekymringer i forbindelse med koronaen. Dette som et supplement til Diabeteslinjens allerede eksisterende tilbud om psykologiske støttesamtaler.

Mange støttesamtaler

Tre av våre psykologer fra Fagrådet for diabetespsykologi har bistått. Samtalene bar preg av her-og-nå-støtte, og ikke tradisjonell psykoterapi. Det er i prosjektperioden gjennomført 148 støttesamtaler. Det ble i tillegg gjennomført fem webinarer, med variasjon på mellom 20 og 200 deltagere. Dialogsenteret ringte direkte til over 1300 medlemmer for å opplyse om tilbudet. Kunngjøring i medlemsbladet Diabetes og på diabetes.no førte også til henvendelser.

Personer med diabetes taklet pandemien godt

Vi kontaktet medlemmer på telefon og ba dem også svare på en undersøkelse om pandemien.

Gjennom pandemien har Diabetesforbundet tilbudt medlemmer en støttende telefonsamtale i en vanskelig tid. Samtalene, og en spørreundersøkelse blant våre medlemmer, viser at Diabetesforbundets medlemmer har klart seg psykisk bra gjennom koronapandemien.

Telefonstøtte

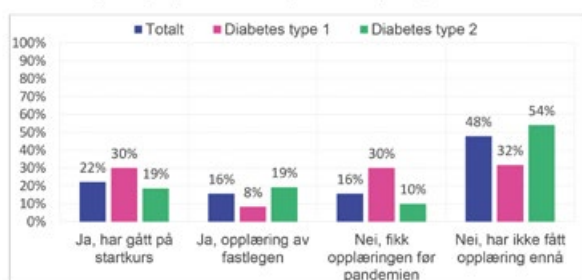
Vi fikk støtte fra stiftelsen DAM for å følge opp medlemmene våre. I fase 1 av prosjektet ringte lokale frivillige og Dialogsenteret vårt til medlemmer. De over 65 år ble prioritert. I overkant av 15.000 personer mottok henvendelse, og svarprosenten var på nesten 30 prosent.

Tilbakemeldingene har vært udelt positive, og medlemmene har satt stor pris på å bli oppringt og få tilbud om en samtale i en vanskelig tid.

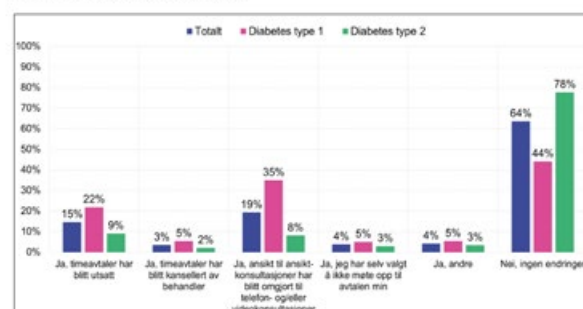
Spørreundersøkelse

I fase 2 av prosjektet sendte vi ut en spørreundersøkelse om covid-19-pandemien. Totalt svarte 3361 medlemmer på undersøkelsen, som blant annet handlet om egenbehandling og fysisk og psykisk helse. Resultatet viser at medlemmene våre har klart seg bra gjennom pandemien. De fleste har klart seg greit psykisk, og klart å behandle diabetesen sin som før.

Har du fått opplæring i løpet av Covid-19 pandemien? (n=230)

Har Covid-19 hatt konsekvenser for oppfølgingen av diabetesbehandlingen din (faste diabeteskonsultasjoner)? (n=3361)

UNDERSØKELSE: Medlemmene svarte på spørsmål om hvordan de ble påvirket av koronapandemien.

Les om undersøkelsen [her](#).

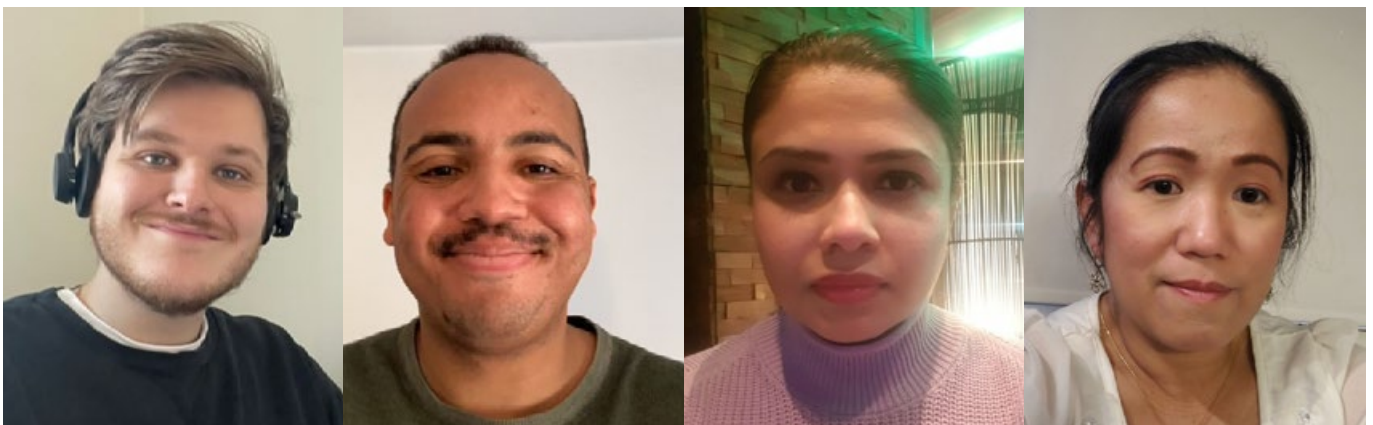
Dialogsenteret – fra pilotprosjekt til fast engasjement

I løpet av 2021 snakket Dialogsenteret med 11.252 medlemmer, noe som er en økning på 1354 samtaler.

Dialogsenteret ble opprettet som er pilotprosjekt i 2019 for å styrke kontakten mellom medlemmene og forbundet. Evaluering av arbeidet viste at senteret bidro positivt til dette. Derfor vedtok sentralstyret våren 2021 at Dialogsenteret skulle bli en permanent del av Diabetesforbundet.

Konsulentene blir tatt godt imot når de kontakter medlemmer. Flertallet av medlemmene synes det er positivt å få personlig service, og få hjelp til å løse praktiske problemer som for eksempel adresseendring. Dersom Dialogsenteret ikke kan løse problemene for dem, loser de medlemmene videre i organisasjonen.

Senterets konsulenter jobber kveldstid mandag til og med torsdag, og ringer medlemmer i henhold til organisasjonens årshjul og markedskalender. Dialogsenteret har flere ulike arbeidsoppgaver: De ønsker nye medlemmer velkomne, påminner medlemmene om ubetalt kontingent eller loddfaktura, selger lodd, og opplyser om nye tjenester og tilbud som er nyttige for medlemmene. 54 prosent av medlemmene som hadde tenkt å melde seg ut, ombestemte seg etter en samtale med Dialogsenteret.

DIALOGSENTERET: Arild Frøslie (f.v.) var teamleder for Dialogsenteret fram til november 2021, da han valgte å vie mer tid til studier og Leon Conteh tok over som leder. Med på laget har de Marium Mir, Sheryl Rodrigo og Adrian Almo (ikke avbildet).

Medlemsutvikling

Antall medlemmer ved årsslutt 2021 var 31.994. Vi økte med 773 fra årsslutt 2020. Av disse valgte 2012 å melde seg ut eller falt fra av naturlige årsaker, og 2785 meldte seg inn gjennom 2021.

Kjønnsfordelingen i medlemsmassen er ganske balansert, med en liten overvekt kvinner. Snittalder på medlemsmassen er rundt 58 år, og vi erfarer en nedgang i snittalder som følge av sterkere satsing på digitalisering og flere medlemstilbud til yngre medlemmer. Majoriteten av medlemmene er fortsatt godt voksne.

Innsamlinger på sosiale medier

I 2021 kom det inn 197.802 kroner til Diabetesforbundet via bursdagsinnsamlinger. Det var 182 innsamlinger totalt, noe som utgjør 1086 kroner i snitt pr. innsamling.

Vi er takknemlige for hver og en som har brukt bursdagen sin for å støtte diabetessaken.

I romjula samlet vi dessuten ved hjelp av sosiale medier inn totalt 16.100 kroner på Vipps til Diabetesforbundet og Diabetesforbundets forskningsfond.

EN ROMJULSDRØM: 16.100 kroner fikk vi inn til hjelp for en framtid uten diabetes.

Helse, miljø og sikkerhet

I 2021 hadde Diabetesforbundet 41 ansatte fordelt på 35,5 årsverk – 10 menn og 31 kvinner.

Totalt sykefravær i 2021 var på 5,7 %. Vi arbeider kontinuerlig med arbeidsmiljøet, både det fysiske og sosiale. Samarbeidet med de ansattes tillitsvalgte er godt og strukturert. Det avholdes månedlige samarbeidsmøter med fokus på arbeidsmiljø. I disse møtene deltar verneombud, de ansattes tillitsvalgte og representanter fra ledelsen.

Diabetesforbundet er en inkluderende arbeidslivsbedrift (IA).

Forbundets policy er at det skal råde full likestilling mellom kvinner og menn. For å sikre at full likestilling ivaretas og forebygge eventuell diskriminering,

jobbes det for tiden med å kartlegge de ulike områdene innen lønn og personal og å utarbeide en handlingsplan. Styrets oppfatning er at det ikke behov for å iverksette ytterligere tiltak når det gjelder likestilling eller forskjellsbehandling i bedriften.

Diabetesforbundets virksomhet forurenser i liten grad det ytre miljø, og det arbeides løpende med å redusere avfallsmengden, ha effektiv ressursutnyttelse og tilrettelegge for gjenbruk.

Regnskap

1 Anskaffede midler	2021 regnskap	2021 Budsjett	Noter	2020 regnskap
a) Medlemskontingent				
i) Medlemskontingent	-11 342 278	-11 500 000		-11 392 532
b) Tilskudd				
i) Offentlige	-23 295 780	-20 220 000	1	-19 507 891
ii) Andre	-16 928 506	-16 280 000	2	-16 440 330
c) Innsamlede midler, gaver mv.				
i) Gaver, arv	-2 694 363	-2 718 000	3	-3 146 854
ii) Gaver, arv til forskning	-6 356 613	-4 782 000	3	-140 820
d) Opptjenter inntekter fra operasjonelle aktiviteter				
i) Aktiviteter som oppfyller formålet				
Kursavgifter	-981 300	-1 389 000		-4 500
Sponsorinntekter	-212 350	-134 000		-299 000
ii) Aktiviteter som skaper inntekter				
Lotteri	-3 200 690	-3 100 000	4	-3 165 279
Salgsinntekter	-286 157	-791 000		-452 582
Annonseinntekter	-2 665 861	-2 186 000		-2 648 099
e) Finans- og investeringsinntekter				
i) Finans- og investeringsinntekter	70 830	-100 000	9,10	-31 858
f) Andre inntekter				
i) Diverse inntekter	-550 129	-300 000		-251 362
Sum anskaffede midler	-68 443 197	-63 500 000		-57 481 106

2 Forbrukte midler	2021 regnskap	2021 Budsjett	Noter	2020 regnskap
a) Kostnader til anskaffelse av midler				
i) Varekostnad og beholdningsendring	20 923	141 000		32 843
ii) Markedsføringstiltak og aktiviteter	422 765	507 348		229 033
iii) Diabeteslotteriet	2 597 358	2 364 780	4	1 789 418
iv) Tap på kundefordringer	17 634	0		52 817
v) Kostnader til innsamling av midler	260 236	340 000		146 894
b) Kostnader til organisasjonens formål				
i) Tilskudd (forskning)	2 829 369	2 380 000	5	2 204 886
ii) Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet				
Diabetesprosjekter	14 439 625	13 123 799	6	16 218 663
Tilbakeføring til lokal- og fylkeslag	6 592 831	5 350 000		5 931 513
Bladene Diabetes og Diabetesfag	6 148 425	4 531 299		5 543 830
Internasjonalt arbeid	164 006	838 000		484 509
Medisinske rådgivere	376 705	304 075		381 418
Kurskostnader	619 819	779 777		579 813
Landsmøte	1 276 543	527 500		0
Ungdomsarbeid	945 724	1 461 674		649 509
Opplæring	6 710 528	8 442 428		6 173 986
Informasjonskampanjer	1 608 395	2 070 200		1 719 408
c) Administrasjonskostnader				
i) Administrasjons- og personalkostnader	18 218 637	13 528 871	7	17 979 243
ii) Sentralstyret	3 135 303	2 709 248		1 976 243
iii) Avskrivninger inventar og utstyr	1 969 846	2 500 000	8	1 931 254
Sum forbrukte midler	68 354 672	61 900 000		64 025 280
3 Årets aktivitetsresultat	-88 525	-1 600 000		6 544 173
4 Tillegg/reduksjon av formålskapital				
i) Fårmålskapital med eksternt pålagte restriksjoner				
ii) Formålskapital med selvpålagte restriksjoner				
Forskning	2 589 759	1 600 000		-3 742 456
iii) Annen formålskapital	- 2 501 234	0		-2 801 718
3 Årets aktivitetsresultat	88 525	1 600 000		-6 544 173

Balanse

Eiendeler	31.12.2021	Noter	31.12.2020
a) Anleggsmidler			
i) Andre driftsmidler			
Inventar og utstyr	3 225 091	8	4 620 830
ii) Finansielle anleggsmidler			
Finansplasseringer	0	9	0
Finansplasseringer forskning	0	10	0
Egenkapitalsinnskudd KLP	893 951	11	844 692
Sum anleggsmidler	4 119 042		5 465 522
b) Omløpsmidler			
i) Varebeholdning	442 947	12	392 966
ii) Fordringer			
Kundefordringer	617 149	13	2 184 855
Påløpne inntekter	3 530 000	14	2 600 000
Forskuddsbetalte kostnader	899 128		2 567 846
iii) Investeringer	0		0
iiii) Bankinnskudd, kontanter			
Drift	11 988 085	18	8 624 456
Forskning	9 595 810		11 655 980
Sum omløpsmidler	27 073 118		28 026 102
Sum eiendeler	31 192 159		33 491 625

Formålskapital og gjeld	31.12.2021	Noter	31.12.2020
c) Formålskapital			
i) Formålskapital med selvpålagte restriksjoner			
Forskningsmidler	-10 551 300		-8 048 001
Forskningsmidler øremerket barn	-114 910		-28 450
ii) Annen formålskapital	-9 150 104	.	- 11 651 338
Sum formålskapital	-19 816 315	15	-19 727 789
d) Gjeld			
i) Avsetning for forpliktelser			
Pensjon	-4 270 000	16	-4 130 000
ii) Kortsiktig gjeld			
Leverandører	-749 087		-820 242
Skyldige, offentlige avgifter	-2 782 504		-2 612 539
Annen kortsiktig gjelder	-2 483 744		-2 606 003
Påløpne kostnader forskning	-150 000		-475 000
Forskuddsbetalte inntekter og tilskudd	-940 510	17	-3 120 051
Sum gjeld	-11 375 845		-13 763 835
Sum Gjeld og Formålskapital	-31 192 159		-33 491 625

Oslo, 28. februar 2022

Cecilie Roksvåg
ForbundslederLars Tore Haugan
NestlederBerit Eliassen
StyremedlemMarthe Kraabøl
StyremedlemInger Myrtvedt
StyremedlemEven Strand
StyremedlemRoar Thunæs
StyremedlemAnne-Grete Skjellanger
Generalsekretær

Dokumentet er elektronisk signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Noter

Regnskapsprinsipper

Generelt

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens regler for små foretak og regnskapsstandarden for ideelle organisasjoner, samt retningslinjer fra Innsamlingskontrollen i Norge.

Direkte prosjektkostnader er klassifisert som kostnader til «anskaffelse av midler» eller «kostnader tilorganisasjonens formål». Indirekte kostnader, herunder lønnskostnader til administrasjonen, er klassifisert tilsvarende i den grad de er knyttet til konkrete prosjekter. Indirekte lønnskostnader er fordelt etter beste estimat for medgått tid. Ikke fordelbare indirekte kostnader er klassifisert som administrasjonskostnader.

Alle inntekter og kostnader knyttet til Diabetesforbundets forskningsfond inngår i aktivitetsregnskapet. Fondets formålskapital er spesifisert i balansen som formålskapital med selvpålagte restriksjoner. Sentralstyret i Diabetesforbundet beslutter utdelinger i samsvar med forskningsfondets formål, som er:

- Å støtte vitenskapelig forskning innenfor diabetes.
- Å fremme utviklingen av nye undersøkelses- og behandlingsmetoder innen diabetes.
- Å medvirke til utdanning av personell innenfor ulike deler av diabetesomsorgen.
- Å medvirke til opplysningsvirksomhet om diabetes.

Inntekter

Følgende regnskapsprinsipper følges på inntektssiden:

- Salgs- og annonseinntekter inntektsføres på leveringstidspunkt.
- Kontingent er inntektsført ved betaling, forskuddsbetalt kontingent er periodisert.
- Tilskudd inntektsføres i det året de bevilges for. Tilskuddsmidler øremerket for særlige prosjekter med tilbakebetalingsplikt inntektsføres i det år aktiviteten utføres. Mottatte tilskudd føres opp som gjeld i balansen inntil de kan inntektsføres i takt med gjennomføringen av prosjektet. Det vises til note 1 og 2.
- Andre innsamlede midler som gaver og arv inntektsføres i det året de mottas. I den grad slike midler er øremerkede og ikke brukt opp ved regnskapsperiodens utgang, vil dette komme frem ved at deler av formålskapitalen framstår med eksterne eller selvpålagte restriksjoner.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Kortsiktige fordringer og gjeld omfatter fordringer og forpliktelser som forfaller innen ett år. Omløpsmidler er generelt vurdert til laveste verdi av kostpris/pålydende og virkelig verdi.

Anleggsmidler – varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt for varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over forventet

økonomisk levetid. Ved varig verdifall foretas nedskrivning til virkelig verdi. Nedskrivning reverseres når grunnlaget for verdifall faller bort.

Varer

Varebeholdningen er vurdert til laveste av kostpris og virkelig verdi. Det er gjort nedskrivning for mulig ukurans.

Pensjon

Forbundet har tre ulike pensjonsordninger. En innskuddspensjon, en ytelsesordning og en tilleggsavtale for enkelte ansatte. Se ellers note 16.

Hovedordningen i dag for alle nyansatte er en innskuddsordning (hybridordning) der pensjonspremien periodiseres og kostnadsføres i resultatregnskapet under lønnskostnader.

Forbundet har også en ytelsesordning som vedrører alle ansatte født tidligere enn 1966. Også for denne ordningen periodiseres og kostnadsføres pensjonspremien løpende i resultatregnskapet ettersom forbundet er i gruppen små foretak og ikke trenger å balanseføre pensjonsforpliktelsen knyttet til denne ordningen. En ytelsesplan betyr at pensjonsordningen definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Ytelsesplanen er avhengig av flere faktorer som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene, justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke

resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en lang-siktig risikofri rente med tillegg av et risikopåslag. Nåverdien av pensjonsforpliktelser avhenger av flere faktorer (herunder diskonteringsrenten) som må fastsettes ved bruk av en rekke antagelser. Enhver endring i disse forutsetningene påvirker pensjonsforpliktelsene.

Forbundet har også en tilleggsordning for enkelte ansatte som fikk en kompensasjon ved tidligere endring av pensjonsavtaler i forbundet. Dette gjaldt de som hadde lang ansenitet på dette tidspunktet, og skulle hindre at disse kom svakere ut med ny ordning. Denne ordningen er finansiert over driften, og endringer i forpliktelsen beregnet av aktuar kostnadsføres/inntektsføres løpende.

Nærstående

Transaksjoner med mulig nærstående parter er gjort på forretningsmessige prinsipper.

Felleskostnader

Deler av felleskostnadene som lønn, husleie og annet fordeles ut på de prosjekter som belaster fellesskapet.

Skatt

Organisasjonen har ikke skattepliktige inntekter, og er ikke et skattesubjekt.

Nøkkeltall 5 års perspektiv

	2021	2020	2019	2018	2017
Kostnader til organisasjonens formål	41 711 970	39 887 535	42 452 463	36 454 463	39 415 738
Sum forbrukte midler	68 354 672	64 025 280	69 657 222	62 758 428	65 155 576
Formålsprosent	61 %	62 %	61 %	58 %	60 %

Diabetesforbundet har som mål å ha høyest mulig formålsprosent da alle midler i utgangspunktet brukes for å gjøre hverdagen bedre for de med diabetes. I 2021 har omfanget av diabetesprosjekter ligget ganske stabilt på samme nivå som tidligere år. Totalforbruket har vært høyere enn i 2020.

	2021	2020	2019	2018	2017
Administrasjonskostnader	23 323 786	21 886 740	23 476 676	23 092 158	18 774 662
Sum forbrukte midler	68 354 672	64 925 280	69 657 222	62 758 428	65 155 576
Administrasjonsprosent	34 %	34 %	34 %	37 %	29 %

Diabetesforbundet ønsker å holde administrasjonsprosenten så lavt som mulig og helst under 30 %. I 2021 har Diabetesforbundet brukt betydelige ressurser på digitalisering og kvalitetssikret informasjon mens koronasituasjonen fortsatt har preget samfunnet. Diabetesforbundet har praktisert en konservativ tilnærming til å fordele ut administrasjonskostnader på aktiviteter, blant annet pga. utfordringer med å måle dette presist, men vil se nærmere på om det er hensiktsmessig å bli mer presis i denne rapporteringen framover.

	2021	2020	2019	2018	2017
Innsamlede midler	9 050 976	3 287 673	6 774 197	3 028 688	5 910 913
Kostnader til innsamling av midler	260 236	146 894	516 154	96 756	115 264
Disponibelt til formålet	8 790 739	3 140 780	6 258 043	2 931 932	5 795 650
Innsamlingsprosent	97 %	96 %	92 %	97 %	98 %

Diabetesforbundet har mange støttespillere, og mottar gaver fra flere hold. Tusen takk for det! Tilgang spesielt påtestamentariske gaver gjør at innsamlingsprosenten varierer fra år til år. Mot slutten av 2021 var vi også med på en innsamlingsaksjon på TV arrangert av Beat Diabetes.

Note 1: Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd	2021	2020
Statstilskudd Diabeteslinjen, motivasjonsgrupper, minoriteter, tiltak	9 500 000	9 200 000
Driftstilskudd fra Bufdir	6 291 339	5 339 292
Avsatt mva-refusjon	3 530 000	2 600 000
Mva-refusjon nasjonalt ledd	3 369 609	3 018 339
Fordelingsutvalget Bufdir	1 397 381	1 250 260
Tilskudd fra Helsedirektoratet - Diabetesforum	1 000 000	500 000
Stimuleringsmidler covid-19-pandemien	503 263	0
Tilskudd fra Helsedirektoratet - e-læring og foreldreveiledning	304 188	800 000
Reversert avsetning mva-refusjon	-2 600 000	-3 200 000
Totalt	23 295 780	19 507 891

Note 2: Andre tilskudd

Tilskudd fra andre organisasjoner	2021	2020
Andel overskudd Norsk Tipping/Lotteritilsynet	8 164 113	6 839 483
Stiftelsen Dam	7 499 260	7 820 989
Frifond LNU-midler	1 192 933	1 165 575
Olga og Minius Øieren til minne	65 000	0
OT Funkis	7 200	19 900
Gjensidigestiftelsen	0	275 500
IMDi koronatiltak og tilskudd Grorudprosjektet	0	318 883
Totalt	16 928 506	16 440 330

Spesifisering av inntektsført tilskudd fra Stiftelsen Dam, samt øvrige disponeringer fra tidligere år:

Prosjekt	Overført	Årets tildeling	Overføres	Inntektsført
Eksterne Dam-prosjekter		5 411 000		5 411 000
Administrasjonstillegg stiftelsen Dam		892 160		892 160
Dam - Se, lær og reflekter	554 990			554 990
Dam - Informasjonsformidling	214 894			214 894
Dam - Trygghet for de aller minste	184 000			184 000
Dam - Oppsøkende dialog	142 911			142 911
Dam - Kan du "vise" meg diabetes?	129 075			129 075
Dam - Psykologiske støttesamtaler	64 840			64 840
Dam - Insufanten			94 611	-94 611
Dam - Er du pårørende til en eldre med diabetes?		550 000	550 000	
Totalt	1 290 710	6 853 160	644 611	7 499 260

Ubrukte midler per 31.12.21 er overført til 2022. Resterende midler ved ferdigstilte prosjekter blir tilbakebetalt til Stiftelsen Dam, etter eventuell revisjon og rapportering fra prosjektleder i Diabetesforbundet.

Note 3: Gaver/arv til forskning og øvrige tiltak

Diabetesforbundet mottok i 2021 totalt 9,0 millioner kroner i arv og gaver. Av dette var 6,4 millioner øremerket til forskning. Der giver eller testator har ønsket at beløpet øremerkes spesielle formål, holdes det adskilt fra øvrige tiltak og disponeres på bakgrunn av særskilte vedtak i sentralstyret. Noe av gavene er samlet inn til spesielle formål og legges under innsamlede midler i balansen. Deler av forskningsmidlene er øremerket forskning til nytte for barn.

Note 4: Lotteri

Diabeteslotteriet er et lotteri med skrapelodd. Tillatt solgte lodd i 2021 var 220.000 lodd á kr 25. Salgsperioden var fra januar til og med desember, og totalt antall solgte lodd var 124.000. Av totalsalget har lokal- og fylkeslag også solgt lodd, som har finansiert ulike aktiviteter i lokal- og fylkeslagene.

Til tross for sviktende salg, ga årets overskudd fra lotteriet 0,6 millioner kroner til diabetesrelatert arbeid.

Note 5: Fra forskningsfondet til prosjekter

I henhold til vedtak i sentralstyret benyttes overføringer fra forskningsfondet til tiltak i regi av Diabetesforbundet. Det skal være forskningsrelaterte prosjekter som nasjonale Diabetesforum, forskningskonferanser, regionale forskningskonferanser, midler brukt til arbeid med nasjonal strategi og til medisinsk fagråd. Dette i tråd med forskningsfondets statutter § 3, 4. punkt. I 2021 ble følgende overført fra forskningsfondet egenkapital til disse aktivitetene:

Til egne prosjekter fra fond	2021	2020
Nasjonal strategi	886 383	710 236
Diabetesforum	0	739 442
Medisinsk fagråd	321 955	306 507
Totalt	1 208 338	1 756 185

I tillegg til ovennevnte disposisjoner, har forskningsfondet bidratt til finansiering av eksterne forskningsprosjekter og aktiviteter til en verdi av rundt 2,8 millioner kroner i 2021. Medisinsk fagråd rådføres i utvelgelsen av hvilke eksterne prosjekter som får finansiering fra forskningsfondet.

Note 6: Diabetesprosjekter

Diabetesforbundet har en stor prosjektportefølje. Alle aktiviteter over en viss størrelse følges opp med egne prosjektnummer. Fokus kan være ulikt fra år til år. Følgende grupper av prosjekter er inkludert i posten:

Diabetesprosjekter	2021	2020
Eksterne Dam-prosjekter	5 461 000	4 018 000
Utvalg og organisatoriske enheter	2 155 194	2 848 478
Likepersoner og motivasjon	2 123 091	2 185 360
Forum og samlinger	1 467 441	1 396 067
Prosjekter relatert til innvandrerhelse	1 114 939	1 798 924
Prosjekter relatert til barn og unge	1 096 692	632 029
Digitalisering	595 890	2 260 629
Koronatiltak	425 378	810 153
Prosjekter av kortere varighet	0	269 023
Totalt	14 439 625	16 218 663

Note 7: Administrasjons- og personalkostnader

Det meste av Diabetesforbundets kostnader fordeles ut på prosjekter. Midler som ikke direkte kan henføres til prosjekter kostnadsføres uten prosjektkode, og framkommer i tabellen under:

Administrasjonskostnader etter fordeling på prosjekter	2021	2020
Lønn, honorarer, arbeidsgiveravgift	12 146 086	13 646 214
Personalkostnader og pensjon	2 829 973	2 141 985
Kontorkostnader, husleie	6 668 106	6 021 816
Porto og trykking	1 628 118	1 328 043
Kontingenter	283 173	323 945
Reise, opphold og servering	170 150	235 958
Andre utgifter	300 493	266 282
Internfakturert andre prosjekter	-5 807 462	-5 985 000
Totalt	18 218 637	17 979 243

Posten «Internfakturert andre prosjekter» inneholder belastningen av felleskostnader som nevnt under regnskapsprinsipper. Det søkes etter beste skjønn å belaste prosjekter basert på den innsats som gjøres av de ansatte, inkludert hvor stort kontorareal som brukes i prosjektperioden, samt øvrige felleskostnader som gir Diabetesforbundet høyere kostnader i forbindelse med prosjektgjennomføringene. Det vises ellers til kommentarer under nøkkeltall med hensyn til fordeling av administrasjonskostnader til formålet.

Godtgjørelser	2021	2020
Forbundsledere, lønn og godtgjøring	854 257	836 315
Nestledere	102 750	108 537
Arbeidsutvalgsmedlemmer	49 822	45 816
Sentralstyremedlemmer inkludert vara	137 163	188 987
Generalsekretærer, lønn og godtgjøring	2 033 770	1 121 884
Nitschke AS, lovpålagt revisjon (eks mva)	226 000	121 000
Nitschke AS, attestasjoner (eks mva)	72 785	42 150
Nitschke AS, annen bistand (eks mva)	133 840	70 950

Nåværende forbundsleder har avtalt en årslønn på kr 702 100, og nåværende generalsekretær har avtalt en årslønn på kr 1 200 000. I tillegg kommer naturalytelser i form av fri telefon, samt fri pendlerbolig for forbundsleder. Begge er også medlem av innskuddspensjonsordningen.

For både forbundsleder/sentralstyret og generalsekretær har vært i en overlappingsperiode etter utskifting i 2021. Overlappingen er hensyntatt i tabellen over. Forbundsleder og sentralstyret hadde minimalt med overlapping, mens ny generalsekretær ble ansatt i mai 2021.

Diabetesforbundet har ikke tegnet styreansvarsforsikring for styrets medlemmer eller generalsekretær.

Det foreligger ingen avtaler som gir rett til særskilt vederlag ved fratredelse. Forbundsleder og generalsekretær har rett til pensjon på samme betingelser som øvrige ansatte i Diabetesforbundet.

Antall ansatte:

Diabetesforbundet hadde 41 ansatte per 31.12.2021, fordelt på 35,5 årsverk. Per 31.12.2020 var det 37 ansatte og 33,9 årsverk. Face2face er på prosjektbasert kontrakt, hvor det rulleres mellom ulike språkgrupper, og er dermed holdt utenfor antall fast ansatte. Sentralstyret besluttet at Dialogsenteret fra første august 2021 skulle gå fra pilotprosjekt til fast ansatte.

Totale lønnskostnader:

Diabetesforbundets totale lønns- og personalkostnader utgjorde:

Totale lønnskostnader:	2021	2020
Lønn	23 317 858	22 514 888
Pensjonskostnader	2 496 669	2 141 985
Arbeidsgiveravgift	3 831 367	3 440 061
Honorar til konsulent, advokat, foredragsholder mv.	3 398 383	2 658 497
Øvrige personalkostnader	367 401	716 010
Totalt	33 411 679	31 471 442

Note 8: Avskrivninger

Driftsmidler	Inventar	Lokaler	Nettsider	IT	Sum
Anskaffelseskost	437 216	1 392 254	4 030 422	1 072 318	6 932 210
Akk avskrivninger per 01.01	216 698	375 892	1 343 474	375 316	2 311 380
Inngående balanse 2021	220 518	1 016 362	2 686 948	697 002	4 620 830
Tilgang 2021	0	0	208 324	365 783	574 106
Avgang 2021	0	0	0	0	0
Årets avskrivninger	87 443	139 225	1 412 915	330 262	1 969 846
Utgående balanse 2021	133 075	877 137	1 482 356	732 522	3 225 091

Anleggsmidler med levetid over tre år og anskaffelsessum over kr 15 000 aktiveres og avskrives over estimert levetid. Inventar er avskrevet lineært med 20 %, påkostning/ombygging av lokaler avskrives med 10 %, IT-utstyr med 33,3 % og nettsider med 33,3 %.

Note 9: Finansplasseringer

Diabetesforbundet solgte ut alle finansplasseringer i 2018. Det som fremkommer av posten «Finans- og investeringsinntekter» er renteinntekter fra bank i 2021, samt finanskostnader. Det er etablert en ny investeringspolicy, hvor formålet er å investere overskuddslikviditet i finansmarkedet med en forsiktig til moderat risikoprofil. Målsetningen er å få en meravkastning som ligger 2 – 4 % over ordinær bankrente. Det er inngått avtale med en uavhengig ekstern finansrådgiver med konsesjon fra Finanstilsynet, for å bistå Diabetesforbundet med plasseringer. Per 31.12.2021 er det foreløpig ikke gjennomført plasseringer.

Note 10: Finansplasseringer forskning

Overskuddslikviditet som i note 9, relatert til forskning, følger samme investeringspolicy som overskuddslikviditet relatert til ordinær drift. I henhold til forskningsfondets statutter skal fondets kapital plasseres i bankinnskudd eller verdipapirer. Per 31.12.2021 er det kun plassert i bankinnskudd.

Note 11: Diverse innskudd formålskapital

Innskuddet i KLP reflekterer eierandel som følge av pensjonsinnskudd, og er estimert til 0,35 % av premiereserven som reguleres årlig.

Note 12: Varebeholdning

Varebeholdningen er vurdert til laveste av kostpris og virkelig verdi. Det er gjort nedskrivning for mulig ukurans. Bokført verdi av varelageret utgjør kr 442 947 per 31.12.2021. Tilsvarende per 31.12.2020 utgjorde kr 392 966

Note 13: Kunder

Kunder er vurdert til pålydende. Det gjøres tapsavsetninger på kundefordringer, der det antas at tap vil oppstå.

Note 14: Påløpne inntekter

I regnskapet for 2021 er det inntektsført kr 3 530 000 etter beste estimat basert på at det er sannsynlig at betingelsene for å motta tilskudd for kompensasjon av merverdiavgift er oppfylt. Tilskuddet utbetales normalt i desember i 2022 etter egen søknad med frist 1. september 2022. I 2021 mottok Diabetesforbundet totalt kr 3 901 553 i kompensasjon, hvorav kr 3 369 609 gjaldt nasjonalt ledd, mens kr 531 944 ble videreført til lokal- og fylkeslag som oppfylte kravene for momskompensasjon. Et vesentlig krav der er at det enkelte lokal- og fylkeslag er registrert i Frivillighetsregisteret, hvilket vi oppfordrer alle lag til å melde seg inn i. Årsaken til den høyere avsetningen i 2021 sammenlignet med 2020, er at Diabetesforbundet nasjonalt hadde en høyere kostnadsbase i 2021 sammenlignet med 2020, samt at det er lagt inn en forventning om full momskompensasjon.

Note 15: Formålskapital

Forskningsmidler er regulert av egne statutter som er vedtatt på Landsmøtet. Forskningsmidler utgjorde etter disponering 10,7 millioner kroner. Forskningsmidler øremerket barn følger de samme statutter som det ordinære forskningsfondet. Midler med eksternt pålagte restriksjonene brukes i samsvar med givernes ønsker og føringer.

Annen formålskapital er summen av akkumulerte overskudd fra Diabetesforbundets ordinære drift gjennom snart 75 år, totalt 9,2 millioner kroner.

Note 16: Pensjon

Diabetesforbundet har pensjonsordning for sine ansatte i Sparebank1. Ordningen er en hybridpensjon der arbeidsgiver årlig sparer et beløp til den enkeltes alderspensjon.

Ved overgangen fra offentlig tjenestepensjon i KLP til hybridpensjon i Sparebank1 01.01.2018 ble de som var født før 1966 værende igjen i den gamle ordningen hos KLP. Dette for at disse også skulle sikres et ytelsesnivå som er tilpasset de nye opptjeningsreglene i folketrygden.

Nåverdi av forpliktelsen knyttet til den offentlige tjenestepensjon i KLP er ikke innarbeidet i balansen. Dette skyldes at forbundet velger å avlegge regnskap i samsvar med regnskapsreglene for små foretak. Det gjøres hvert år en aktuarberegning for å se forpliktelsene som eventuelt vil balanseføres ved overgangen til gruppen øvrige foretak. Forpliktelsen utgjør 3,3 millioner kroner per 31.12.2021.

Totalt innbetalt premie for begge ordninger var 2,4 millioner kroner i 2021.

Ordningene tilfredsstiller kravene i lov om OTP (obligatorisk tjenestepensjon).

En gruppe på noen ansatte som ble ansatt før 11.11.1993 er med i en tilleggspensjonsavtale som skal sikre disse ansatte et ytelsesnivå som er regulert i en overenskomst mellom de ansatte og Diabetesforbundet. Tilleggsforpliktelsen er innarbeidet og avsatt for i balansen, og er beregnet til 4,3 millioner kroner per 31.12.2021.

Note 17: Forskuddsbetalte inntekter

Følgende er inkludert i denne posten:

Mottatt, ikke inntektsført	2021	2020
Forskuddsbetalt kontingent	295 899	1 958 415
Midler fra Stiftelsen Dam	644 611	1 161 636
Totalt	940 510	3 120 051

For 2021 gjelder avsetningen mottatt kontingent for 2022 i året 2021. Midlene fra Stiftelsen Dam relaterer seg til prosjekter som ikke har startet ennå, eller som strekker seg over flere år, hvor inntektsføring først finner sted når prosjektene har kommet så langt i prosessen at det er naturlig å inntektsføre avsetningen.

Note 18: Bundne bankinnskudd

Diabetesforbundet har bundne bankinnskudd med kr 1 617 594 per 31.12.2021. Dette vedrører skattetrekk. Tilsvarende per 31.12.2020 utgjorde kr 1 553 386.

Note 19: Artsinndelt regnskap

Driftsinntekter	2021	2020
Medlemskontingent	11 342 278	11 392 532
Tilskudd - offentlig	23 295 780	19 507 891
Tilskudd - andre	16 928 506	16 440 330
Gaver og arv	9 050 976	3 287 674
Annen driftsinntekt	7 896 488	6 820 822
Sum driftsinntekter	68 514 028	57 449 249
Driftskostnader		
Varekostnad	20 923	32 843
Lønnskostnad	33 411 679	31 471 442
Avskrivninger	1 969 846	1 931 254
Annen driftskostnad	32 952 224	30 589 741
Sum driftskostnader	68 354 672	64 025 280
Driftsresultat	159 355	-6 576 031
Finansposter	-70 830	31 858
Årsresultat (underskudd)	88 525	-6 544 173

Note 20: Hendelser etter balansedagen

I henhold til regnskapsloven skal det i årsregnskapet gjøres rede for vesentlige forhold som er inntruffet etter balansetidspunktet. I årsregnskapet 2021 er det derfor gjort rede for konsekvensene av covid-19-pandemien for Diabetesforbundet i 2021. Retningslinjene for å begrense spredningen av viruset har medført at mye av den frivillige aktiviteten i Norge ble satt på pause fra medio mars 2020.

Diabetesforbundet har tatt aktive grep for å sørge for at så mye av aktiviteten som mulig kan gjennomføres, men da i en annen form enn opprinnelig planlagt. Flere aktiviteter har blitt digitalisert og nasjonalt ledd har støttet resten av organisasjonen for gjennomføringer av årsmøter og andre lokale aktiviteter. Diabetesforbundet har økt antall medlemmer gjennom perioden.

Ettersom restriksjonene oppheves, vil aktiviteter gjennomføres både fysisk og digitalt, eller som en hybridløsning. Det digitale løftet vil kunne effektivisere organisasjonen. De siste årenes «unntakstilstand» har belastet egenkapitalen betydelig, siden Diabetesforbundet har valgt å opprettholde og øke tilbudene i en krevende tid for samfunnet. Diabetesforbundet er allikevel i en sunn økonomisk og finansiell stilling, med en samlet formålskapital på 19,8 millioner kroner.

Revisors beretning

NITSCHKE

Til Landsmøtet i Diabetesforbundet

NITSCHKE AS

Vollsveien 17B

Postboks 353, 1326 Lysaker

Telefon: +47 67 10 77 00

E-post: post@nitschke.no

Foretaksregisteret: NO 914 658 314 MVA

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Independent member of BKR International

www.nitschke.no

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Diabetesforbundet som viser et positivt aktivitetsresultat på kr 88 525. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvise bilde av forbundets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av forbundet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlige for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter årsmeldingen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

NITSCHKE

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til forbundets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

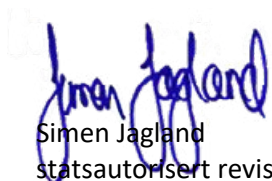
Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Lysaker, 28. februar 2022

NITSCHKE AS

Simen Jagland
statsautorisert revisor

Vedlegg 1: Aktiviteter i Diabetesforbundet

Oversikt over kurs, konferanser, møter og webinarer i regi av Diabetesforbundet nasjonalt i 2021

Medlemmer

Kick-off til årsmøtene (4., 9., 13. og 15. feb.)
Diabetes på barneskolen (11. mai)
Blodsukkervennlig kost for deg med diabetes type 2 (27. mai)
Digital sommerleir ungdom (8.-12. aug.)
Digital sommerleir barn (8.-12. aug.)
Diabetes type 2, spørsmål og svar (9. sept.)
Diabetes og rettigheter (12. sept.)

Ungdiabetes

Digital ledertreningskonferanse (25. april)
Digital Diabetesweekend (25.-26. sept.)
Samling for unge med type 2 (25.-26. sept.)
Ungdomskonferanse (12.-14. nov.)

Tillitsvalgte og frivillige

Fylkesledersamling (19. jan.)
Likepersonskurs x 3 (24. jan.)
Oppfølgingskurs (21., 25., 26. og 27. jan.)
Likepersonskurs x 2 (31. jan.)
Fylkesledersamling (15. feb.)
Lederforum (23. april)
Styrekurs – gode arbeidsformer (4. mai)
Kurs i bruk av Zoom (6. mai)
Tips for motivasjonsgrupper i koronatiden (9. juni)
Kurs i Funkis' nye registreringssystem (8. sept.)
Grunnkurs for nye tillitsvalgte (12. sept.)
Landsmøte (29.-31. okt.)
Diabetesforumkonferanse (4.-5. nov.)
Kurs for forberedelser til landsmøte (18.-21. og 25.-26. okt.)
Kurs i landsmøtedeltagelse (21. og 23. sept.)

Helsepersonell og forskere

Webinarserie Diabetesforum
– Kasusdiskusjoner (5. jan.)
Webinarserie Diabetesforum
– Diabetesoppfølging på legekantor (7. jan.)

Webinarserie Diabetesforum

- Diabeteskomplikasjoner (12. jan.)

Webinarserie Diabetesforum – Bevisstheten rundt diabetes og førerkort, samt diabetes og søvn (14. jan.)
Foreldreveiledning (21. okt.)
Foreldreveiledning (17. nov.)

Diabetesforum 2021

Forskningsforum (27.-28. april)
Fagforum (28.-29. april)

Fylkesårsmøter 2021

DF Møre og Romsdal (6. mars)
DF Vestfold og Telemark (9. mars)
DF Innlandet (10. mars)
DF Oslo (10. mars)
DF Viken (13. mars)
DF Troms og Finnmark (14. mars)
DF Vestland (17. mars)
DF Rogaland (18. mars)
DF Trøndelag (18. mars)
DF Agder (20. mars)
DF Nordland (21. mars)

Vedlegg 2: Sammensetning av Medisinsk fagråd, Nasjonalt Diabetesforum, Faggruppe for diabetespsykologi, Omsorgsutvalget, Teknologisk ekspertgruppe, Sentralstyret og Ungdiabetes

MEDISINSK FAGRÅD

Leder

Kåre Inge Birkeland

Nestleder

Marit Graue

Medlemmer

Ane Wilhelmsen-Langeland
 Anne Haugstvedt
 Anne Karen Jenum
 Dag Fosmark
 Eirik Søfteland
 Hans-Jacob Bangstad
 John Cooper
 Kirsti Bjerkan
 Knut Dahl-Jørgensen
 Kristian F. Hanssen
 Kristian Midthjell
 Line Wisting
 Ole E. Strand
 Ragnar Joakimsen
 Tilla Landbakk
 Tor Claudi
 Tore Julsrud Berg
 Torild Skrivarhaug
 Anne-Marie Aas, ernæringsfaglig medarbeider
 Jon Haug, psykologisk medarbeider
 Nina Skille, pedagogisk medarbeider
 Trond Geir Jenssen, medisinsk medarbeider

Representant fra sentralstyret

Sverre Ur, etterfulgt av Cecilie Roksvåg

Representanter fra sekretariatet

Bjørnar Allgot, etterfulgt av Anne-Grete Skjellanger
 Heidi T. Henriksen

NASJONALT DIABETESFORUMSTYRE

Leder

Knut Dahl-Jørgensen

Nestleder

Ole Strand

Styremedlemmer

Annette Bævre Larsen
 Brit Bechensteen, etterfulgt av Kirsti Bjerkan fra april
 Edel Olstad
 Eirin Winje
 Janne Smedberg
 Karianne Fjeld Løvaas
 Kjersti Nøkleby
 Kristin Kolltveit
 Lise S. Nybo
 Liv Krossøy, etterfulgt av Kurt Rønning fra april
 Tilla Landbakk
 Tor Claudi, etterfulgt av Sondre Vatne Meling fra april
 Bente Aksnes (brukerrepresentant), etterfulgt av Terje Gjengedal (brukerrepresentant) fra april

Varamedlemmer

Ann Karin Andorsen
 Bodil E. Tunglund, etterfulgt av Gørild Sundnes Furenes fra april
 Elisabeth Jacobsen fra april
 Håkon Jensen, etterfulgt av Ellen Krohn fra april
 Kari Saxegaard, etterfulgt av Severina Haugvik fra april
 Kristina Ravnås Sunde
 Kurt Rønning, etterfulgt av Emile Storli fra april
 Line Wisting
 Normund Svoen
 Sondre Vatne Meling, etterfulgt av Dag Hofsvåg fra april
 Thea Krogvik Bjørnstad
 Tore Reinholdt
 Terje Gjengedal (brukerrepresentant), etterfulgt av Martine Hemstad Lyslid fra april

Møterett

Sverre Ur, forbundsleder, etterfulgt av Cecilie Roksvåg, forbundsleder
Anne-Marie Aas, ernæringsfaglig medarbeider
Jon Haug, psykologisk medarbeider
Nina Skille, pedagogisk medarbeider
Trond Geir Jenssen, medisinsk medarbeider

Representanter fra sentralstyret

Lars Tore Haugan
Torill Lien Nilsen (vara)

Representanter Ungdiabetes nasjonalt

Emilie Haugan
Katrine Mariell Karlsen (vara)

Representant fra sekretariatet

Heidi T. Henriksen

FAGGRUPPE FOR DIABETESPSYKOLOGI**Leder**

Ane Wilhelmsen-Langeland
Medlemmer
Eirin Winje
Eline Alten
Ingrid Shank, fra sept. 21
Jon Haug
Line Wisting
Nina Handelsby
Randi Abrahamsen

Representant fra sentralstyret

Martine Hemstad Lyslid
Representanter Ungdiabetes nasjonalt
Brian Rist
Katrine Mariell Karlsen (vara)
Renate Sundsfjord (vara)
Representant fra sekretariatet
Heidi T. Henriksen

OMSORGSUTVALGET**Leder**

Tilla Landbakk

Medlemmer

Hilde Weltsch

Representanter fra sentralstyret

Lars Tore Haugan
Inger Myrtvedt
Representanter fra sekretariatet
Gry Lillejordet
Heidi T. Henriksen

TEKNOLOGISK EKSPERTGRUPPE**Leder**

Hans-Jacob Bangstad

Medlemmer

Anne Karin Måløy, fra juni 21
Eirik Søfteland
Eirik Årsand
Eirin Winje
Elisabeth Jacobsen, fra juni 21
Marianne Höglund
Tore Bjørndalen

Representant fra Ungdiabetes nasjonal

Brian Rist, fra des. 21
Bjørn Kevin Davensport, fra des. 21

Representant fra sentralstyret

Sverre Ur

Representanter fra sekretariatet

Gry Lillejordet
Heidi T. Henriksen

